

Kroshi obzorja

GLASILO OBČINE SEŽANA | LETNIK XXIV | ŠTEVILKA 6 | DECEMBER 2022 | TISKOVINA | POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 6210 SEŽANA

OBČINA
SEŽANA

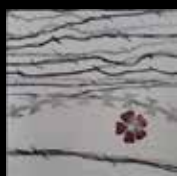
IZ VSEBINE:

- Lokalne volitve 2022
- Slovenija in Italija zgradili temelje za ustanovitev čezmejnega geoparka Kras-Carso
- 70 let Planinskega društva Sežana
- Praznična Sežana

PRIHAJA NA ODRE KOSOVLOVEGA DOMA SEŽANA

Nedelja, 4. december 2022, ob 18.00
PRAZNIČNA PESEM

Torek, 6. december 2022, ob 18.00
CONTRA NATURAM
Odprtje razstave likovnih del FULVIE GRBAC.

Petek, 9. december 2022, ob 20.00
DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV
Koncert za Glasbeno-plesni abonma in izven

Petek, 9. december 2022, ob 14.00, in sobota, 10. december 2022, ob 10.00
POPUP ŠOPEK – ZAČASNA TRGOVINA
USTVARJALCEV

Nedelja, 11. december 2022, ob 18.00
SVEČANI BALETNI VEČER OB 20-LETNICI DELOVANJA DRUŠTVA LJUBITELJEV BALETNE UMETNOSTI DIVAČA

Petek, 16. december 2022, ob 19.00
NOVOLETNI KONCERT GLASBENE ŠOLE SEŽANA

Nedelja, 18. december 2022, ob 17.00
NOVOLETNI KONCERT KRAŠKE PIHALNE GODBE

Petek, 23. december 2023, ob 19.00, in sredo, 28. december 2023, ob 16.00
AVATAR: POT VODE
(Avatar: The Way of Water)
Ameriški domišljjski filmski spektakel.

27. december 2022, ob 17.00
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
SPREJEM DEDKA MRAZA S SPREMLJEVALNIM PROGRAMOM

NOVOLETNI KONCERT
Četrtek, 29. december 2022, ob 20.00
PRIFARSKI MUZIKANTI

Ponedeljek, 16. januar 2023, ob 20.00
OKUSTIČNI
Koncert za Glasbeno-plesni abonma in izven.

Ponedeljek, 30. januar 2023, ob 20.00
Slovensko ljudsko gledališče Celje
Goran Vojnovič – 14 DNI
Za Gledališki abonma in izven.

Več na: www.kosovelovdom.si

Program in informacije: www.kosovelovdom.si.
Spremljajte tudi naša FB profila KINO Sežana in Kosovelov dom Sežana.

Izdaja:
Občina Sežana

Odgovorna urednica:
mag. Magdalena Svetina Terčon

Namestnica odgovorne urednice:
Ivica Podgoršek

Uredniški odbor:
**Jana Hreščak, Anet Jagodič, Olga Knez,
Miha Ravbar Vidmar, Sara Škapin**

Lektorica:
mag. Magdalena Svetina Terčon
(razen oglasnih sporočil)

Grafično oblikovanje:
DTP studio, Čeh Damijan s.p.

Tisk:
Grafika Gracer d. o. o.

Število izvodov:
5350, Sežana, december 2022

Glasilo je vpisano v Razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 388.

ISSN 2536-3832

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila
dobite na tel. št.: 05/ 73 10 148,
e-mail: glasilo@sezana.si,
Petra Arko Kovačič.

Slika na naslovnici:
arhiv Kmetijske svetovalne službe Sežana

Glasilo si lahko ogledate v el. obliki na:
www.sezana.si - Kraški obzornik

Spoštovani bralci!

Z letošnjimi lokalnimi volitvami se zaključuje tudi naše delo v uredništvu Kraškega obzornika. V teh štirih letih smo se trudili slediti dogajanju v našem lokalnem okolju in ga dokumentirati v besedi in sliki v našem skupnem časopisu. Pri tem ste nam pomagali tudi vi, drage bralke in bralci. Brez vašega sodelovanja bi spregledali marsikateri zanimiv dogodek. Z vašimi pohvalami smo rasli, s kritikami (Na naše veselje jih ni bilo veliko!) smo (se) spreminjali.

Zapisi v našem glasilu pa niso samo poročila o dogajanju, ampak skušajo biti odslikava časa, ki bo marsikomu v prihodnosti služil kot vir informacij, zato smo se trudili, da so bili v vsakem poročilu zabeleženi natančen kraj in datum dogajanja ter osebe, ki so v dogodku sodelovale. Pri delu smo uživali, včasih smo pluli po mirnih vodah, včasih po razburkanem morju, in, kot je v navadi, stkali prijetne vezi.

Ob tej priložnosti se vam zahvaljujemo, ker ste z nami sodelovali in brali Kraški obzornik. In ker je čas za novoletna voščila, vam želimo veliko zdravja, osebne sreče in ustvarjalnosti, veliko druženja in veliko smeha!

Uredniški odbor Kraškega obzornika

Prosimo vas, da nam vse prispevke in fotografije pošiljate na glasilo@sezana.si. Rok za oddajo člankov za naslednjo številko je 16. 1. 2023. Članki naj obsegajo največ 3000 znakov s presledki, vsebovati pa morajo naslov članka ter navedbo avtorja besedila in fotografij. Fotografije morajo biti ustrezne ločljivosti (300 dpi, vendar ne večje od 3 MB).

Odprava arhitektonskih ovir na ulici Ivana Turšiča, Ulici Ivana Rozmana ter Ulici I. Tankovske brigade v Sežani

Občina Sežana je v drugi polovici leta naročila odstranjanje arhitektonskih ovir na ulici Ivana Turšiča, Ulici Ivana Rozmana ter Ulici I. tankovske brigade v Sežani. S posegi v območje pločnikov so uredili dostopne klančine za gibalno ovirane osebe ter s tem izboljšali tudi prehod za vozičke. Dela

je izvajalo podjetje Komunala Sežana, d. d., Partizanska cesta 2, 6210 Sežana. Za izvedbo vseh treh ureditev so nastali stroški v skupni vrednosti 5.104,81 EUR, vključno z ddv.

Besedilo in slike: Občinska uprava

4. dopisna seja Občinskega sveta Občine Sežana

3. november 2022

Sprejeti sklepi

1. Odlok o razglasitvi cerkve sv. Jakoba na Velikem Dolu za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Gradivo k točki dnevnega reda, ki jo je Občinski svet Občine Sežana obravnaval na 4. dopisni seji, dne 3. novembra 2022, je dostopno na spletni strani www.sezana.si.

Občinska uprava

Sanacija poškodovanih makadamskih cest Živega muzeja Krasa

Večkratno neurje v mesecu oktobru je botrovalo k odplavljanju odsekov posameznih makadamskih cest. Med njimi so izstopale dostopne, povezovalne, rekreacijske ceste, ki potekajo skozi Živi muzeja Krasa. Zaradi številnih lokalnih poškodb in njihovih uporabnosti je bila njihova sanacija nujno potrebna. Občina Sežana je naročila lokalnemu podjetju Komunala

Sežana, d. d., Partizanska cesta 2, 6210 Sežana, da na kritične odseke cest dostavi tamponski material, ga strojno poravnava, uredi naklone in vozišča primerno utrdi. Skupno je bilo saniranih 3000 m cest, za kar so nastali stroški v višini 9.155,12 EUR, vključno z ddv.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Reflektorji na nogometnem stadionu stojijo

Luči na nogometnem stadionu Rajka Štolfe v Sežani bodo kmalu zasvetile. Štirje stolpi, visoki več kot 30 metrov, na katere so nameščeni reflektorji, že stojijo. Predvidoma v prihodnjih dneh bodo luči naravnali in preizkusili njihovo svetilnost.

Gradbena dela, povezana z urejanjem razsvetljave na stadionu, sicer še potekajo. Zaradi postavitve novih kablov, ki bodo zagotavljali električno napajanje tako za razsvetljavo stadiona kot tudi nove glasbene šole, je bilo treba prekopati cesto. Vsa dela pa bodo predvidoma zaključena do konca novembra.

Reflektorji bodo na stadionu bistveno izboljšali razmere za tekme in treninge, kar je spodbuda tudi za mlade nogometaše, ki trenirajo v nogometni šoli. Igrišče bodo lahko dlje uporabljali, se

poleti izognili vročini, v kratkih dnevih pa podaljšali treninge in tekme tudi v večerni čas. Nenazadnje so reflektorji

obvezna oprema za stadione, na katerih se igrajo tekme prve nogometne lige.

Sežansko nogometno igrišče bo osvetljevalo 110 reflektorjev, nameščenih na štirih stebrih. Razporejeni so v štiri vrste na višini od 28 do 32 metrov. Teža posameznega reflektorja je 27 kilogramov. Da bi zagotovili pravilno svetlobo na igrišču, morajo vsakega od reflektorjev še usmerili in nastaviti njegovo svetilnost. Na osnovi zahtev Nogometne zveze Slovenije, ki so skladne s pravilnikom UEFA, bo sistem žarometov zagotavljal srednjo horizontalno osvetljenost 1200 luksa in vertikalno osvetljenost iz smeri snemanja kamer 850 luksa. Barva svetlobe bo 5700 kelvina.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Vzdrževanje gozdnih prometnic v letu 2022

V mesecu novembru so se v občini Sežana zaključila gradbena dela na področju rednega vzdrževanja gozdnih prometnic za leto 2022. Tokrat so se po programu vzdrževalnih del (ki ga pripravi Zavod za gozdove, območna enota Sežana) urejale naslednje gozdne ceste: Nad Jezerom, Sopada I in II, Selivec, Nad Rašo I in II, Žekanec I in II, Kriški bori, Prek Hriba I, Prelovec, Rupe, Jarovca, Podselivec, Stari Boršt, Kremenik – Hruševica, Ter, Štjak – Vodovod, Kokoška, Klemenka, Čebulovica. Za vzdrževanje svetlega profila s čiščenjem brežin, obnovo vozišča z nasipnim materialom in profiliranjem, komprimiranjem vozišča ipd. je poskrbel najugodnejši ponudnik – podjetje Ivan Kobal, s. p., Višnje 5a, 5273 Col.

Pri tem so nastali stroški v skupni vrednosti 44.314,10 EUR, vključno z ddv.

Obenem so se istočasno zaključila gradbena dela tudi na področju protipožarnih presek. Sanitarna sečnja in preventivna varstvena dela so se izvajala na presekah: Medvejk, Sopada, Teranovce, Kreplje–Križ, Avber Nad Rašo, Skopo–Kosovelje, Prelovec–Žekanec, Voglje–Prelovec. Ravno tako je dela izvedlo podjetje Ivan Kobal, s.p., in sicer v višini cca 30.000 EUR, vključno z ddv.

Besedilo: Občinska uprava
Slika: Zavod za gozdove, območna enota Sežana

Strateški svet za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v štirih občinah

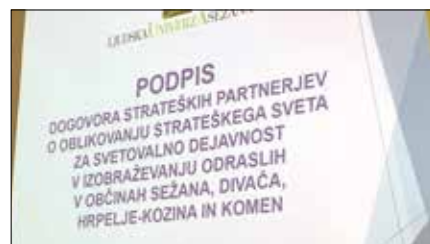
14 partnerjev je pred nekaj dnevi podpisalo dogovor o oblikovanju Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v občinah Sežana, Divača, Hrpelje - Kozina in Komen. K podpisu dogovora so pristopile Občine Sežana, Divača, Hrpelje - Kozina in Komen, Ljudska univerza Sežana, Center za socialno delo Južna Primorska, enota Sežana, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Območna služba Koper, Šolski center Srečka Kosovela Sežana, Šolski center Srečka Kosovela Sežana – Višja strokovna šola, Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras,

Kosovelova knjižnica Sežana, Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana, Inkubator, d. o. o., Sežana in Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, d. o. o.

Namen in vsebina delovanja strateškega sveta so predvsem:

- izmenjava informacij o ciljih in vsebini svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih ter stanju na tem področju v lokalnem oziroma regionalnem okolju;
- ugotavljanje potreb sodelujočih partnerjev za uporabljanje storitev svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- priprava skupnih strokovnih in promocijskih dogodkov v lokalnem oziroma regionalnem okolju, da bi dosegli boljšo dostopnost svetovalne dejavnosti in izobraževanja odraslih v

lokalnem oziroma regionalnem okolju ter

- povezovanje z drugimi lokalnimi oziroma regionalnimi okolji ter ustanovami na nacionalni ravni in tudi v mednarodnem prostoru.

Sodelujoči pričakujejo, da bo strateško partnerstvo v lokalnem okolju prispevalo k promociji izobraževanja odraslih, čim večji vključenosti odraslih v izobraževanje, prepoznavanju potreb lokalnega okolja in razvoju raznovrstnih programov za različne ciljne skupine. Zlasti pomembna je medsebojna izmenjava informacij med partnerji v lokalnem okolju in večja dostopnost svetovalne dejavnosti za vse, ki to storitev potrebujejo.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Lokalne volitve 2022

V nedeljo, 20. novembra 2022 so v Republiki Sloveniji po štirih letih zopet potekale redne lokalne volitve, na katerih se je volilo župane, občinske svete in svete ožjih delov občin – krajevnih, vaških in četrtinskih skupnosti. V občini Sežana je glasovalo 49,26 % oziroma 5.383 volilnih upravičencev. V drugi krog za župana sta se uvrstila Andrej Sila s 1.843 glasovi (34,77 %) in Jernej Bortolato s 1.158 glasovi (21,84 %).

V občinski svet se je uspelo prebiti devetim listam. S šestimi mandati je bila prepričljivo najboljša LISTA ANDREJ SILA

IN PREVETRIMO KRAS #MLADI ZMOREMO (Andrej Sila, Radica Slavković, Matej Glavina, Lara Gorjan Mijatović, Saša Gulič in Katja Simunich Knežević). Po tri mandate sta prejeli listi KRAS BO – ZA GO-SPODARSTVO KRASA (Jernej Bortolato, Klementina Križman in David Kocjan) in GIBANJE SVOBODA (Milan Škapin, Vanja Jelen in Tadej Marušič); dva mandata pa so volivci namenili LISTI DAVORIN TERČON (Davorin Terčon in Barbara Orel) in SOCIALNIM DEMOKRATOM (dr. Ljubica Jelušič in dr. Dejan Gmajner). Enega občinskega svetnika bodo v naslednjih

štirih letih imele liste DAVID ŠKABAR – PRAVA POT (Deni Ristovski), SDS (Drago Pirec) in Levica (Alenka Miklavec). Preboj pa je uspel tudi samostojnemu kandidatu Matjažu Možetu. V občinskem svetu bo tako sedelo 11 novih in devet dosedanjih članov.

Več o lokalnih volitvah si lahko preberete na spletni strani Lokalne volitve 2022 oziroma na spletnem naslovu: <https://volitve.dvk-rs.si/lv2022/#/obcine/sezana/udelezba>.

Občinska uprava

Slovenija in Italija zgradili temelje za ustanovitev čezmejnega geoparka Kras-Carso

Konec oktobra se je v Sežani odvijalo zaključno poglavje projekta GeoKarst, v katerem smo slovenski in italijanski partnerji prispevali k tesnejšemu čezmejnemu sodelovanju in večji usklajenosti med Slovenijo in Italijo za upravljanje

kraškega območja ter poskrbeli za izpolnitev pogojev za delovanje čezmejnega geoparka Kras-Carso, ki bo prispeval k trajnostnemu razvoju in krepitvi konkurenčnosti. V projektu GeoKarst je poleg strokovnih institucij, štirih par-

tnerjev in 13 pridruženih partnerjev, sodelovalo 12 italijanskih občin, ki jih je v projektu zastopala Dežela Furlanija-Julijska Krajina, in pet slovenskih občin, ki jih v projektu zastopa Občina Sežana.

Pobuda za ustanovitev geoparka na

Krasu je nadaljevanje več kot 20-letnega prizadevanja lokalnih skupnosti za povezovanje čezmejnega območja Matičnega Krasa in je nadaljevanje oz. izvedbeni del strateškega projekta KRAS-CARSO. Ideja o geoparku se je namreč porodila pripravljavcem strateškega projekta KRAS-CARSO kot edina sprejemljiva alternativa nekdanj načrtovanemu Kraškemu regijskemu parku, kajti geopark ne prinaša dodatnih omejitev in najbolj sovпада z edinstveno naravno in kulturno dediščino območja, po katerem so kraški pojavi dobili ime po vsem svetu. V projektu je bil, med drugim, pripravljen tudi ustanovitveni akt geoparka Kras-Carso in kandidatura za vključitev geoparka v UNESCO globalno mrežo geoparkov. Opredeljeno je bilo tudi čezmejno območje geoparka ... Opredelilo se je tudi čezmejno območje geoparka, ki v Sloveniji obsega administrativne meje petih občin – Divača, Hrpelje - Kozina, Komen, Miren - Kostanjevica in Sežana, na italijanski strani pa 12 občin, vendar samo delov, ki predstavljajo Matični Kras.

Nova podoba za Geopark Kras - Carso

Projekt GeoKarst, ki ga je 85-odstotno sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014-2020, je povezoval državi na področjih naravne in kulturne dediščine, trajnostnega razvoja in turizma. Aktivnosti projekta so potekale tako na institucionalni ravni za vzpostavitev čezmejnega geoparka na Krasu kot tudi na operativni ravni za razvoj novih trajnostnih turističnih produktov na temelju vrednot geoparkov.

V okviru projekta je bila ovrednotena naravna in kulturna dediščina in opredeljeno je bilo 61 točk, ki so ključni elementi nastajajočega geoparka Kras-Carso. Vse aktivnosti so potekale v sodelovanju z lokalnimi deležniki, ki so pri oblikovanju geoparka sodelovali na raz-

ličnih delavnicah. Katja Fedrigo, vodja projekta, je ob zaključnem srečanju partnerjev povedala: "V preteklih projektih smo ugotovili, da si želimo institucije, ki bo delovala kot stična točka povezovanja matičnega Krasa z obeh strani meje. S projektom GeoKarst smo ustvarili pogoje, da ta stična točka zaživi. Slednje pa se bo zgodilo v novem čezmejnem strateškem projektu KRAS-CARSO II, ki se bo pričel v letu 2023, ob podpori Programa sodelovanja Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021-2027."

S projektom GeoKarst smo ustvarili konkretne korake do ustanovitve geoparka in članstva v UNESCO globalni mreži geoparkov. Opredelili smo območje geoparka in njegovo ime, velik del pozornosti pa smo posvetili tudi razvoju novega turističnega produkta, s katerim bomo območje matičnega Krasa predstavljali kot enotno destinacijo z edinstveno geološko dediščino na mednarodnih trgih.

V projektu smo prvič organizirali tudi teden geoparkov, ki bo tudi v prihodnjih letih potekal tradicionalno, zadnji teden maja in v prvem tednu junija. Pripravili smo tudi različne promocijske materiale,

ki predstavljajo bogato geološko dediščino matičnega Krasa in povezujejo turistične programe obeh držav. Nastala je tudi knjiga o geologiji in geodiverziteti geoparka. Na zaključnem

dogodku projekta smo predstavili tudi novo celotno grafično podobo geoparka - produktno blagovno znamko Geopark Kras Carso, ki bo enotno predstavljala čezmejno območje. V Javnem zavodu Park Škocjanske jame so pripravili tudi temeljno dokumentacijo za izgradnjo vstopne točke geoparka - Vrata Krasa.

Dosežki projekta GeoKarst so temelj za nov projekt KRAS-CARSO II

Novi geopark na Krasu bo deloval na podlagi čezmejnega upravljalškega načrta, s čimer bo dosežena trajnost projekta, ohranjenost identitete, povezanost ponudbe ter povezanost lokalnih deležnikov z obeh strani meje. V sklopu projekta bo poskrbljeno tudi za oddajo kandidature za članstvo v UNESCO globalni mreži geoparkov. Direktor Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov Aleš Vodičar je predstavil program projekta KRAS-CARSO II, s katerim bodo v prihodnjih letih nadaljevali razvoj skupne blagovne znamke Geopark Kras-Carso. "Geoturizem predstavlja osrednjo dejavnost geoparkov. Na matičnem Krasu temelji zanj že obstajajo, npr. z vodenimi ogledi v podzemni svet in Živim muzejem Krasa. S povezanostjo pod znamko geoparka pa bomo izvajali trajnostno rabo geološke dediščine, skrbeli za ohranjanje identitete Krasa za prihodnje generacije ter hkrati ustvarjali nove trajnostne projekte oz. podjetniške ideje z namenom razvoja območja" je ob zaključku dogodka povedal Vodičar.

Osnovni podatki o projektu GeoKarst:

Projekt GeoKarst je potekal od februarja 2020 do oktobra 2022. Skupna

vrednost projekta je bila 882.331 EUR, od tega je znašal prispevek Evropskega sklada za regionalni razvoj 749.981,35 EUR (85-odstotno financiranje).

Vodilni partner projekta: Občina Sežana; drugi partnerji projekta: Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia – Direzione centrale ambientale ed energia – Servizio geologico, Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija, Regione del Veneto – Area Tutela e Sicurezza del Territorio –

Direzione Difesa del Suolo e della Costa 13 pridruženih partnerjev: Center za idrijsko dediščino, ISPRA, Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale, Slovenska turistična organizacija, PromoTurismoFVG, Območna razvojna agencija Krasi in Brkinov, Comune di San Dorligo della Valle / Občina Dolina, Občina Komen, Comune di Doberdò del Lago / Občina Doberdob, Občina Miren - Kostanjevica,

Comune di Duino Aurisina / Občina Devin Nabrežina, Občina Divača, Comune di Sagrado in Občina Hrpelje - Kozina.

Četrty Kamenton je bil v Bazovici

V soboto, 8. oktobra 2022, je Partnerstvo za kraško suhozidno gradnjo v okviru kampanje Dnevi evropske kulturne dediščine / European heritage Days in Slovenia na Buabetovi ogradini pri Bazovici, Italija, izvedli že četrty Kamenton – dan, ki je namenjen učenju spretnosti suhe zidave najmlajših.

V izmenah po dve uri se je v zidavi preizkusilo okrog 90 otrok, njihovih staršev in učiteljev oz. vzgojiteljev iz trinajstih

osnovnih šol in dveh vrtcev iz Slovenije in Italije – iz OŠ Karla Destovnika - Kajuh in Primoža Trubarja ter vrtca Ubaldina Vrabca iz Bazovice, COŠ Pinka Tomažiča iz Trebča, OŠ dr. Bogomirja Magajne iz Divače in podružnice Vreme, Vrtca Sežana, NSŠ sv. Cirila in Metoda ter OŠ Frana Milčinskega s Katinare, OŠ Dutovlje, OŠ Srečka Kosovela Sežana in podružnice Lokev, OŠ Antona Šibelje - Stjenke iz Komna, podružnične šole iz Kostanje-

vice na Krasu ter Večstopenjske šole Josipa Pangerca iz Doline in VEŠ iz Nabrežine. Udeležba tolikšnega števila otrok je bila mogoča zaradi osebne zavzetosti staršev, učiteljev in vzgojiteljev.

Veščine so otroke učili izvedenci in praktiki suhe zidave Vojko Ražem, Matej Umek, Darjo Biščak, David Terčon, Sebastjan Ražem, Anton Pečar in Vinko Mahnič. Vojko Ražem se je še posebej potrudil, da so bile razmere za delo odlične, saj je že nekaj dni prej pripravil delovišče.

Za organizacijo in koordinacijo dogodka, ki je potekal od 8. do 18. ure, je poskrbela Karin Lavin, pri uvodni motivaciji otrok pa ji je priskočila na pomoč Darja Kranjc iz Parka Škocjanske jame. Pri izvedbi je nesebično sodelovalo tudi SKD Lipa iz Bazovice s toplim sprejemom vseh udeležencev in pogostitvijo.

Živahnost, radovednost in marljivost otrok je nekajkrat poplačala napore, vložene v izvedbo dogodka.

Besedilo: Izak Štok

Slika: arhiv Partnerstva KSG

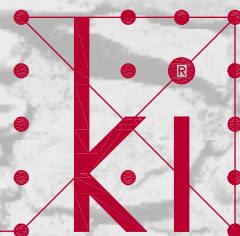
KRASINVEST d.o.o. SEŽANA

Partizanska cesta 30, 6210 Sežana

info@krasinvest.si, www.krasinvest.si

tel. 386 (0)5 7313 180, fax. 386 (0)5 7313 181

- projektiranje
- inženiring
- nadzori
- geodetske storitve
- ocenjevanje vrednosti nepremičnin

Tabor pri Vrabčah

V sklopu sežanskega občinskega praznika smo v Zavodu Dobra pot pripravili arheološki pohod, na katerem smo se kljub jutranjemu dežju podali na spoznavanje arheoloških najdišč v okolici vasi Tabor pri Vrabčah.

Najprej smo se na poti ustavili pri še stoječem stolpu protiturškega tabora iz 15. stoletja, ki stoji v samem središču vasi. Pot smo nadaljevali po gozdni poti vse do prelepega travnika na vznožju prazgodovinskega gradišča Stare ograde, kjer smo za trenutek občudovali prekrasno pokrajino. Nato smo se povzpeli na sam vrh gradišča in se sprehodili po ostankih obzidja in njegovi notranjosti. Na vzhodni stranici obzidja je še razvidno, kako široko je bilo, in sicer več kot 2,5 m.

Po isti poti smo se vrnili nazaj v vas Tabor. Rezultati arheoloških raziskav so razkrili, da je bilo območje vasi poseljeno že od pozne bronaste dobe (10. st. pr. n. št.) dalje. Za konec smo si na južnem delu vasi ogledali še ostaline dvojnega obzidja prazgodovinskega gradišča, ki so ga prebivalci prazgodovinske naselbine zgradili v obdobju starejše železne dobe (7–8. st. pr. n. št.).

Hvaležni smo udeležencem za izkazano zanimanje o dediščini naših prednikov in upamo, da se vidimo tudi na naslednjem arheološkem pohodu.

Besedilo in slike: Zavod Dobra pot

Nočni pohod na Govc

V petek, 14. oktobra 2022, je bilo pred vaškim domom v Križu glasno. Skoraj petdesetim krajanom in krajkam se je s svojimi najmlajšimi mudilo osvojiti bližnji Govc. V popolni pohodniški opremi, vključno s svetilkami, ki jih do vzpona pravzaprav niso niti potrebovali, so v dolgi koloni zagotovo opozorili nase. Najmlajši so igrivo napovedali tempo, ki mu je moral slediti sleherni od prisotnih. Tik pod vznožjem, ko se steza nekoliko zoži in je treba globlje v pljuča po sapo, je pohodnike ustavila dolgoletna blagajničarka društva Tanja Pipan, ki ve, kako se ljudem postreže. Če se boste spraševali, čemu sproščeni in nasmejani obrazi na fotografiji, je odgovor na dlani.

Sestop z vrha Govca, ki sicer ne ponuja veličastnega razgleda, pač pa spokojen

mir v objemu borovcev, je terjal prižig svetilk. Mogočni, neupogljivi, naši. Spoštljivo in počasi so se pohodniki pomikali mimo njih in marsikdo je v mraku začutil ostrino borovega gozda.

Tisti, ki se pohoda niso udeležili, so pri vaškem domu pripravili prigrizek. Teknilo je. Vsem. Težko si je zamisliti cilj brez dobre kapljice in okusne mesnine, kajne?

Preden se je večer pogreznil v noč, je predsednica društva Mojca Babuder podelila zahvale častnim in dolgoletnim članom društva, ki so bili zaslužni za ustanovitev in ustvarjalno delovanje ter povezovanje krajanov. Zaključila je z upanjem, da si bomo tudi v prihodnje znali vzeti čas za prijatelje, sosede, sokrajane.

Napovedujemo ...

V decembru člani RD Gmajn'ca načrtujemo tri dogodke, na katere vas že zdaj vabimo, se veselijo vašega obiska in vas pozivajo, da idejo o povezovanju in druženju razpršite na čim širši krog sosedov, sokrajanov.

V petek, 16. decembra, se bomo zbrali na Filipčjem Brdu pri vinarju Tomažu Škerlju, kjer bomo prisluhnili vokalni skupini Kresnik.

Na silvestrsko soboto se bomo od 21.00 zbirali pred vaškim domom v Križu, da nazdravimo prihajajočemu letu ter ubrano damo vedeti, da je največji ognjemet v zraku, 'kr'žanski'.

Vabimo vas ...

S predstavniki vaše skupnosti Križ in Filipčje Brdo smo se odločili, da usta-

novitev Krajevne skupnosti Križ, izvoli-
tev njenih predstavnikov in prihajajoči
praznični december slavnostno obele-

žimo z enotno okrasitvijo z lučkami, ki
simbolično ponazarjajo naše medse-
bojno sodelovanje in povezovanje, v
prizadevanju za aktivnejši in trajnostni
razvoj našega lokalnega ter širšega oko-
lja. Želimo si sodelovanja mlajših ge-
neracij, ki lahko s svojo ustvarjalnostjo,
idejami in svežino bistveno prispevajo k
načrtovanju aktivnosti.

Vsi skupaj lepo vabljeni, da se v čim
večjem številu pridružite k enotni ok-
rasitvi koles z lučkami, k decembrskim
dogodkom in silvestrovanju, na kate-
rem bomo nazdravili novim izzivom in
nadaljnemu sodelovanju.

Besedilo: Anja Abram

Slika: arhiv KS Križ

Razstava o tržaškem škofu in poznejšem papežu Piju II. Silviju Piccolominiju avtorice Branke Sulčič

Na Bunčetovi domačiji v Dutovljah, kjer domuje TIC in je urejena tudi soba pisatelja Borisa Pahorja, so 5. novembra 2022 postavili razstavo o Eneju Silviju Piccolominiju, tržaškem škofu in poznejšem papežu Piju II., ki je zaslovel kot velik humanist, diplomat in geograf. O zvestem zapisovalcu krajev in njihovih ljudi, navad in običajev je razstavo postavila upokojena prof. knjigovodstva tržaške višje šole Branka Sulčič iz Trsta, po rodu iz Dutovelj.

Sergij Pahor je predstavil Sulčičevo, ki se je z upokojitvijo aktivno posvetila raziskovanju lokalne zgodovine. Zanimajo jo predvsem prazgodovinska gradišča

na tržaškem in goriškem Krasu, dogajanja v 1. sv. vojni, Bohinjska železnica in druge teme, o katerih se je že predstavila tako v Trstu kot tudi v slovenskih krajih. Tokrat pa je avtorica obiskovalce razstave popeljala med panoji, ki v besedi in fotografskem dokumentarnem gradivu predstavijo bogato življenje in delo Piccolominija (1405–1464), ki je kot tržaški škof leta 1450 posvetil cerkev sv. Križa v Križu (3. maja 1450) in kmalu zatem (13. julija 1450) še cerkev sv. Jurija v Dutovljah, o čemer pričata pergamenta v tomajskem župnijskem arhivu. Piccolomini je bil tudi ustanovitelj ljubljanske škofije s podpisom papeške bule leta 1462. Številne obiskovalce je avtorica

popeljala po razstavi, ki predstavlja z znamenitimi pismi, raznimi zgodovinskimi deli in komentarji ter fotografijami temeljni pomen naših krajev v njegovem delu.

Enej Silvij Piccolomini se je rodil 18. oktobra 1405 v naselju Corsignano pri Sieni. Sicer pa prvo omembo družine Piccolomini iz Siene najdemo v listini iz leta 1098. Študiral je klasično slovstvo in postal eden vodilnih humanistov. V začetku je delal kot tajnik na koncilu izvoljenega protipapeža Feliksa, a je kmalu sprevidel položaj in prestopil v službo cesarja Friderika III. V duhovnika je bil posvečen leta 1447 in istega leta je bil tudi imenovan za škofa v Trstu. Kot trža-

ški škof je skrbel, da so v njegovi škofiji, ki ni bila velika in bogata, zidali nove cerkve. Tako je posvetil cerkve v Križu pri Tomaju, Dutovljah, Predjami idr. Začelo se je njegovo hitro napredovanje v kardinala (1456) in 19. avgusta 1458 je bil izvoljen za papeža Pija II. Kot papež je svoj rojstni kraj Corsignano povzdignil v mesto z imenom Pienzo. Osrednja

točka papeževnega programa je bila tudi križarska vojna. Pripravil je vse potrebno za odpravo nanje, a bolezen, ki ga je dolgo mučila, mu je preprečila, da bi ta sen uresničil. Umrli je 15. avgusta 1464 v Anconi.

Po predstavitvi freske v dutovski cerkvi sv. Jurija, ki jo je domači župnik Bogdan Špacapan leta 2009 našel ob odstranit-

vi stare spovednice in obnovi klopi, je spregovorila Dunja Marija Kaučič. Zbrani so si nato še v cerkvi ogledali znamenito fresko in doprsni kip papeža Pija II., ki je enak kot bronast kip na pročelju cerkve sv. Justa v Trstu, saj so kalup iz Trsta posodili v Dutovlje.

Besedilo in slika: Olga Knez

Kdo postavlja meje

Društvo ljubiteljev vaške dediščine Vrhovlje 700 plus je v domačem vaškem domu v Dolu pri Vogljah 13. novembra 2022 priredilo zanimivo predavanje o mejah v katastrski občini Repentabor. V goste so povabili doc. dr. Mihaelo Triglav Čekado iz Geodetskega inštituta Slovenije in magistrico zgodovine Anejo Rože iz Preloži pri Lokvi.

Sicer pa se je dogajanje pričelo z vodenim več kot dvournim pohodom do treh mejnih kamnov v bližini Vrhovelj,

ki sta ga vodila Drago Ravbar in Miha Ravbar Vidmar, ki je tudi predsednik Društva Vrhovlje 700 plus. Medtem ko je Drago, ki dobro pozna domači teren, predstavil lokalno obarvano zgodovino, je dr. Mihaela Triglav Čekada predstavila še strokovne poglede in zgodbe, ki se nanašajo na postavljanje mejnikov in prehajanje mej. Ob tem je poudarila, da se zgodbe, če se ne pripovedujejo mlajšim rodovom, izgubijo v tretji ali četrti generaciji. V veliko

zadovoljstvo je proti koncu pohoda, ko se je že skoraj zmračilo, našla še en lep ohranjen mejni kamen v bližini Vrhovelj.

Tako so se pohodniki najprej zaustavili na Veliki rovni in po cesarski cesti krenili do kapelice oz. pila na Prelovcu, ki jo je 1859 izklesal tomajski kamnosek Pavel Pupis in ki mu Božidar Premrl nameinja knjigo Kladvo Pouleta Hadasovega – kamnosek Pavel Puppis – Hadasov iz Tomaja. Prelaz Prelovec je povezan z zgodbami o tihotapcih, pretepanju, ubijanju ... groznih stvarih. Pri mejnem kamnu na Golcu, ki meji na k. o. Dutovlje in k. o. Voglje je bil tudi postanek za fotografiranje.

Na predavanju je dr. Mihaela Triglav Čekada najprej predstavila splošno zgodovino postavljanja meja. Aneja Rože pa je predstavila, kako lahko preko oblike geodetskih točk prepoznamo kdo, kdaj in zakaj je skozi zadnjih 200 let postavljala katastrske ali trigonometrične kamne na Primorskem.

Miha Ravbar Vidmar je predavateljicama poklonil vrečko društva z domačimi dobrotami, v kateri ni manjkala steklenica terana.

Besedilo in slika: Olga Knez

Dr. Tea Kolar Jurkovšek prejela Panderjevo medaljo za življenjsko delo

Ljudje smo v svojem bistvu radovedna bitja, vendar se v današnjem času vse bolj izgublamo v nepregledni poplavi novih tehnologij in znanj sodobnega sveta. Zato so visoka priznanja slovenskim znanstvenicam in znanstvenikom za njihove raziskovalne dosežke še toliko bolj razveseljiva. Mednje spada tudi priznanje dr. Tei Kolar Jurkovšek, znanstveni svetnici na Geološkem zavodu Slovenije, ki ji je Svetovno združenje Pander Society

pred kratkim v nizozemskem Utrechtu podelilo prestižno Panderjevo medaljo za življenjsko delo in za izjemne uspehe na področju konodontologije. Z možem Bogdanom Jurkovškom pa sta opravila številne pomembne geološke raziskave na Krasu.

Znanstvenica je večino svojega dolgoletnega raziskovalnega dela posvetila nenavadnim davno izumrlim organizmom – konodontom. Gre za mikroskopsko majhne fosilne ostan-

ke jeguljam ali piškurjem podobnih preprostih vretenčarjev, ki so naseljevali Zemljo celih 300 milijonov let, od začetka starega zemeljskega veka do konca triasa. Z njihovimi zobci, ki jih paleontologi pridobijo z raztapljanjem kamnine v očetni kislini, lahko zelo natančno določijo geološko starost, saj so bile te živali nekoč zelo razširjene po vseh svetovnih morjih, poleg tega pa so se hitro razvijale in spreminjale, kar je pomembna lastnost t. i. vodilnih fosilov.

Njihova uporabnost v sodobni geologiji je zato marsikdaj nepogrešljiva.

Radovednost dr. Tee Kolar Jurkovšek pa se ni končala pri določanju starosti kamnin s pomočjo konodontov, temveč pri raziskavi številnih geoloških dogodkov v zgodovini Zemlje. Med te zagotovo spada katastrofa pred 252 milijoni let, zaradi katere je izumrlo kar 95 odstotkov tedaj živečih organizmov na našem planetu. Nenazadnje je bil profil Lukač pri Žireh, v katerem je s konodonti dokazala znamenito mejo med starim in srednjim zemeljskim vekom, razglašen za naravno vrednoto državnega pomena. In kot kažejo njene najnovejše raziskave triasnih plasti pri Moravčah, je raziskovalna radovednost še ni minila.

Besedilo in slika: Olga Knez

Jesensko sonce vabi na plan

Indijansko poletje, ki se je bohotilo v teh jesenskih dneh, je v ulico v Dutovljah, ki so jo domačini poimenovali kar Non mi trovi, zvalilo v teh sončnih popoldnevih kar nekaj Dutovcev, med njimi tudi predsednico Krajevne skupnosti Dutovlje Nevo Filipčič, ki je tudi

dolgoletna predsednica domačega Turističnega društva Kras in je v letošnjem letu prevzela naloge tajnice sežanskega Društva upokojencev, ki ga vodi predsednik Ivan Vodopivec.

Pod cesto za Repentabor in nad staro osnovno šolo so namreč že v času pred

devetimi leti, ko je bil predsednik KS Dutovlje Vojko Turk, uredili prostor za druženje tudi po zaslugi predsednika vasi Dutovlje Majana Tavčarja. Domačini so zasadili rože, ki jih skrbno zalivajo tudi v sušnem času, za sivko pa skrbi ekolog in turistični vodnik Bogdan Macarol. V poletnem času so se družili v hladu večernih ur, na jesen pa v popoldanskem času, ko ob sladkih dobrotah popijejo kavico ali pa čaj. Ob raznih prireditvah, kot so kolesarske ali avtomobilске dirke, pa vneto navijajo. Pred leti so prejeli tudi nagrado Občine Sežana za najbolj urejeno naselje, z denarnimi sredstvi pa so nabavili kamnite napise ledinskih hišnih imen, ki jih je izdelalo in vklesalo sežansko podjetje Marmor, ki se že vse od priključitve Primorske k matični domovini (od leta 1947, ko je najprej imelo sedež v Vrhovljah) ukvarja s pridobivanjem in obdelavo naravnega kamna.

Besedilo in slika: Olga Knez

53 metrov novega suhega zidu v Štorjah

Za Štorje je bil v soboto, 5. novembra 2022, praznični dan – po sedmih letošnjih delovnih akcijah, na katerih je sodelovalo okrog 120 ljudi in opravilo okrog 600 delovnih ur, sta predsednica Krajevne skupnosti Štorje Ivica Podgoršek, z brinjevo vejo, in praktik suhe zidave David Terčon, ki je bil gonilna sila

obnove, s teranom, krstila popolnoma na novo postavljen 53 metrov dolg suhi zid, ki bo odslej krasil vzhodno vstopno točko v vas. V vsaki akciji so ga zgradili povprečno 7,6 metra. Že v prejšnjih treh akcijah leta 2020 so ga postavili 40 metrov, kar 13,33 metra na akcijo. Skupaj torej 93 metrov – 9,3 metra na akcijo.

Suhozidarji so tako svoje sledi skupaj na najlepši način za vedno vtisnili v zgodovino in tega jim ne more nihče vzeti!

Vse akcije je priredila Krajevna skupnost Štorje v sodelovanju s Partnerstvom za kraško suhozidno gradnjo. Prav praktiki suhe zidave, ki delujejo pri Partnerstvu kot mentorji, so odločilno

prispevali k hitremu in učinkovitemu delu ter prelepemu videzu zidu – skozi delovne sobote so se zvrstili Anton Pečar, David Terčon, Dušan Luin, Dušan Okoren, Ivan Pavlin in Vinko Mahnič. Dela so bila dela sofinancirana tudi iz proračuna Občine Sežana, saj je bila Krajevna skupnost Štorje uspešna pri prijavi na razpis občine za obnovo suhih zidov.

Vselej je bilo poskrbljeno za jutranjo kavo in slaščico, za malico in kosilo. Tudi na ta način se je uresničevalo še eno načelo delavnic, ki jih prireja Partnerstvo za kraško suhozidno gradnjo – spodbuditi, razvijati in ohranjati socialne stike ter s tem vrniti pomen druženju ljudi različnih generacij, saj se s prodorom brezdušne tehnike vse bolj umika

Konec je! – v Štorjah so dokončali 53 metrov novega suhega zidu (Slika: David Terčon).

David Terčon, praktik suhe zidave, in Ivica Podgoršek, predsednica KS Štorje, sta krstila novo štorsko pridobitev (Slika: Bor Terčon).

pristnim, živim medčloveškim odnosom. Preveč smo zazrti vase in svoja sebična stremjenja, delo v raznoliki skupini pa lahko le prispeva k utrjevanju starih in vzpostavljanju novih stikov, novih znanstev.

Krajevna skupnost Štorje ne bo mirovala – prihodnje leto bodo obnovili suhe zidove na celotnem križišču proti Vrhem in Štanjelu, kar bo zaokrožilo ureditev tega dela naselja. Zelo si želijo obnoviti tudi lokev na Podmeji med Štorjami in Podbrežami, t. i. podbreško štirno. Za vse vaščane in druge dela željne prostovoljce bo torej kot dovolj prilžnosti, da se izkažejo.

Besedilo: Izak Štok

Od nitke in platna k martinovanju

V Štorjah se na različne načine trudimo povezati krajanje. Eden od njih je tudi krožek vezenja, ki povezuje štorske vezilje že 21 let. Ob tej obletnici so štorske štikarice pod okriljem Krajevne skupnosti Štorje in Kulturnega in športnega društva Šator pripravile razstavo svojih del z naslovom Vsak ponedeljek z nitko in platnom. Razstavo si je v dveh dneh ogledalo veliko ljudi. Člani KŠD Šator pa so ob odprtju pripravili bogat kulturni program, v katerem so sodelovali klarinetista Neža Jelušič, podmladek plesne skupine Štorovke in Štorovke ter pevska skupina Štorski kosi. Pozdravne besede je obiskovalcem namenil župan Občine Sežana David Škabar.

Prvi vboj so članice skupine štorskih štikaric naredile v Sežani na tečaju, ki ga je organiziral Aktiv kmečkih žena. Pet

Pripomočki za vezenje (Slika: Bor Terčon).

bodočih članic se je poskusilo v vezenju prav tam. Čas od 12. marca do 28. maja 2001 je bil zanje poskusno obdobje. Nato so se odločile, da bodo s tečajem nadaljevale domači vasi, v Štorjah, Mesta na tečaju v Sežani so bila namreč zasedena.

Jeseni 2001 je bilo v združenem domu prvo srečanje. Petim vnetim štikaricam se jih je pridružilo še šest. Srečujejo se vsak ponedeljek, ne glede na vreme, počitnice ali če je praznik ... že 21 let. V teh letih se je nabralo kar 1.100 srečanj, kar znese 3.300 ur.

Njihovo število se je spreminjalo. Trenutno jih v skupini vztraja osem, druge pa še vedno spretno sukajo igle ob svojih ognjiščih. Njihova najstarejša članica je 94-letna Marica Kralj, ki mlajšim služi za zgled s svojo energijo in marljivostjo.

Večkrat so tudi razstavljale. Prvo razstavo so pripravile ob obisku krožka ročnih del žensk s Suhorja leta 2008. Kar štirikrat so razstavljale v Štorjah, trikrat na Prazniku terana in pršuta v Dutovljah, enkrat v Kosovelovem domu v Sežani in celo v Ljubljani, na predstavitvi Kra-

Malo za šalo, malo zares (Slika: David Terčon).

sa. Tokratno razstavo so jim pomagale postaviti članice KSD Šator Štorje.

V soboto, 19. novembra 2022, pa smo se Štorci spet družili. V Združenem domu smo si lahko ogledali film EnKrasEnPraznik, ki je bil posnet ob 50-letnici Praznika terana in pršuta.

Ogledali smo si ga v družbi Branka

Možeta, dolgoletnega organizatorja, podpornika ter promotorja Praznika terana in pršuta, ki je bil idejni vodja filma, Tanje Godnič, ki je skupaj z Možeatom razvijala ideje in izdelala scenarij, režiserja in snemalca Saša Grmeka ter Manuela Tomšiča, ki je poskrbel za snemanje z dronom v arhivih, intervjuji...) in bili navdušeni, saj smo sami večkrat sodelovali v programu. Predvsem smo občudovali posnetke kraške krajine. Navdušeni pa smo bili tudi nad tem, da je kamera v film zajela tudi nekaj Štorcev.

Večer smo nadaljevali ob ocenjevanju najboljših domačih vin in likerja jagermeister – malo za šalo, malo zares. Seveda ni šlo brez pršuta, ki ga je rezal Stojan, in domačega kruha, ki ga je spekel Vojko. Strinjali smo se, da je letos najboljšo vino pridelal Miloš, najboljši jagermeister pa Vera. Vsi smo se strinjali, da mora tudi ta prireditev postati tradicionalna.

Besedilo: Magdalena Svetina Terčon

Z razstave vezenin (Slika: Bor Terčon).

Orjaški zid na Polajevki

Lastniki njivskih površin in vinogradov so na Krasu meje med parcelami zaznamovali s škrlami, ki so jih na določenih mestih skopali ali lomili ter pripeljali na kraj uporabe. Skopali so ozke kanale in vanje položili škrle. Mejniki med ogradami, košenicami in gmajno so zaznamovani z zidom, ki mu v novejšem času pravijo suhi zid.

Posebno visok zid je na svojih pohodih po naravi opazil Milivoj Ravbar iz Vogelj. Dobrih 200 metrov od smetišča Komunale Sežana, v smeri proti Vrhovljam se

nahaja travnik Polajevka, z zemljiško parcelo številka 54/84 in 54/86, katastrske občine Sežana. Parcela je bila last rodbine Polaj – Polley iz Sežane. Rodbina je uspešno vodila sežansko veleposest, ki je bila usmerjena v vinarstvo, gostinstvo in živinorejo. Člani rodbine Polaj so imeli podjetja na različnih gospodarskih področjih v gradbeništvu in premogovništvu. Eden od članov rodbine je bil odbornik v industrijski Komori takratne monarhije in deželni poslanec. Rodbine Polaj, Petač, Scaraminga, Economo, Mo-

horčič so bile zelo premožne in so imele najboljše in največje kmetijske površine v okolici Sežane. Njihove ograde so bile obdane z visokimi skrbno zidanimi zidovi, kar kaže na njihovo gospodarsko moč. Domačini pa so z zidanjem zidov zaslužili.

Zemljiške parcele omenjenih posestnikov, med njimi tudi Polajevka so bile nacionalizirane. Sedaj je lastnik travnika Polajevka Peter Ravbar iz Vrhovelj štev. 23. Parcelo je pridobil njegov nono z zamenjavo zemljišč.

Na zahodnem delu travnika se nahaja orjaški suhi zid v dolžini 230 metrov. Na vrhu znaša širina zidu 60 do 70 centimetrov, le en del zidu na južni strani je zaključen z obdelanimi kamni – škrlami širine 70 x 60 centimetrov in debeline 20 centimetrov.

Nad travnikom, na vzhodni strani sega višina zidu 100 centimetrov, na posameznih mestih do 60 centimetrov.

Na zahodni strani zidu je pobočje obsežne doline, poraščene z gabri, jesenom in hrasti. Na južni strani blizu ceste Sežana–Vrhovlje znaša višina zidu okrog 140 centimetrov, na severni strani pa okrog 200 centimetrov. Vmes se višina zidu prilagaja pobočju doline. Na posameznih mestih smo izmerili naslednje

višine zidu; 470 cm, 620 cm, 500 cm, 390 cm, 540 cm, 530 cm in 200 cm. Na vzhodni strani zidu je po vsej verjetnosti nasutje za izravnavo terena. Debelina zidu vzdržuje pritisk nasutja. Zid je kljub višini dobro ohranjen.

Glede na podobo okolice se postavlja vprašanje, od kod so pripeljali tolikšno količino kamnja in masivnih škrl.

Ime parcele Polajevka pove, da so bili lastniki zelo bogati, saj so zmogli tako obsežno delo. Starost zidu je povezana z rodbino Polajevih in naj bi znašala okrog 150 let.

Besedilo: Stanislav Renčelj

Slika: Matej Ravbar

Lokavski pevci smo praznovali

Lokavskim pevcem je v lepem spominu ostal obisk Mešanega pevskega zbora Slovenskega kulturnega društva Triglav Split, ki smo ga marca 2019 gostili v kulturnem domu v Lokvi.

Takrat so nas naši rojaki povabili, da jih naslednje leto obiščemo in zapojemo v Splitu. Vabilo smo z velikim veseljem sprejeli, žal pa so koronski časi skoraj

vsa srečanja in kulturne dejavnosti zamaknili. Prva priložnost za obisk pri Slovencih v Dalmaciji se je ponudila šele oktobra letos. Srečanje s Slovenci na Hrvaškem je poleg koncerta v domačem kraju predstavljalo del praznovanja dvajsetletnice, ki jo naš zbor obeležuje v letu 2022.

Koncert ob dvajseti obletnici delova-

nja smo za zvesto domače občinstvo in ljubitelje zborovskega petja pripravili v kulturnem domu v Lokvi. Zapeli smo pod vodstvom zborovodje Mirana Žitka. V program smo iz našega širokega repertoarja vključili predvsem domovinske in narodne pesmi. Za popestritev večera smo medse povabili žensko vokalno skupino Iskrice iz Pivke, ki deluje pod taktirko Tinkare Volk.

Naše praznovanje smo nadaljevali z obiskom pri Slovencih v Splitu. Njihovo Kulturno društvo Triglav letos praznuje trideseto obletnico ustanovitve. Skupaj z Mešanim pevskim zborom, ki deluje pod okriljem društva, smo v dvorani lutkovnega gledališča pripravili zborovski večer z naslovom Pesem nas vabi. Kot častni gostje so na prireditvi sodelovali tudi namestnik veleposlanika Republike Slovenije na Hrvaškem Miha Fatur, predstavniki mesta Split in člani drugih društev. Koncert smo zaključili z vedno dobro sprejetimi in hudomušnimi Žabami Vinka Vodopivca. Večer smo nadaljevali z odlično organiziranim druženjem v klubskih prostorih naših gostiteljev.

Tretje desetletje delovanja pevci MoPZ Tabor Lokev začenjamo z novim umetniškim vodjem – to je zborovodja Vladislav Korošec iz Izole. Ob tej priložnosti bi se želeli za dolgoletno sodelovanje iz srca zahvaliti dosedanjemu dirigentu Miranu Žitku, ki je s strokovnim delom zbor pripeljal na visoko raven.

Besedilo: Ivo Macarol

Slika: arhiv MoPZ Tabor Lokev

Kraški frajtonar v Povirju

Kulturno društvo Kraška harmonika že vrsto let organizira priljubljeno prireditev Kraški frajtonar. Tokrat se je prireditev odvijala 9. oktobra 2022 v obnovljenem združenem domu v Povirju. To je bila po besedah Franka Uršiča, ki je dve desetletji predsednik KS Povir, v Povirju prva prireditev po dveh letih kulturnega mrtvila.

Številne ljubitelje glasbe, med njimi tudi častnega člana Kraške harmonike prof. Zorana Lupinca in sežanskega župana Davida Škabarja, je pozdravila letos izvoljena predsednica Kraške harmonike Petra Ružič Žvab. Poudarila je, da društvo združuje člane vseh starosti, ki so zelo uspešni tudi na tekmovanjih. Še posebej so ponosni na 20-članski harmonikarski orkester pod vodstvom Matica Štavarja. Tudi tokrat so člani orkestra poželi obilen aplavz. Občinstvo ga je namenilo tudi posameznikom, od najmlajšega, komaj šestletnega Aljaža Jelušiča, do bolj izkušenih in spretnih na tem priljubljenem ljudskem inštrumentu. Za glasbeni intermezzo je poskrbel Boris Kuret. Tokrat je zaigral na kitaro in

Zoran Lupinc, Petra Ružič Žvab in David Škabar, navdušeni nad mladimi harmonikarji.

zapel pesem Borisa Kopitarja Bo moj vnuk še pel slovenske pesmi. Občinstvo so razveselili tudi harmonikarji Grega Abram, Rubin Žvab in Maša Škvarča, ki se bodo na tekmovanju v Mirni Peči potegovali za nagrado Lojzeta Slaka. Ob Abramcu in Žvabu pa je v triu zaigral tudi David Križmančič. V začetku meseca je

omenjeni trio na Muzikfeštu na Oktoberfeštu v Praprotnu v Italiji osvojil drugo mesto občinstva in prvo mesto žirije. Razveseljivo je, da je v društvu veliko mladih, ki posegajo po vidnih nagradah v slovenskem prostoru in zunaj njega.

Na koncu prireditve so se člani zahvalili mladi napovedovalki Miheli Janežič in skoraj dvourni nastop zaključili s pesmima v Dolini tihi in Golica. Za smeh pa je poskrbela dramska skupina TKŠD Urbanščica iz Vremske doline s skečem z naslovom Dežurna služba, ki ga je napisal Bojan Podgoršek, zaigrala pa sta Mirka Grabljevec in Miran Furlan. Tradicionalnega Kraškega frajtonarja se je udeležila tudi predsednica TKŠD Urbanščica.

Nastopajočim je čestital Franko Uršič in predal darilce predsednici Kraške harmonike Petri Ružič Žvab v želji, da bi mladi harmonikaši napredovali in želi uspehe na tekmovanjih.

Harmonikarski orkester pod vodstvom Matica Štavarja.

Besedilo in sliki: Olga Knez

Literarna matineja s Saro Kager – S. K.

V četrtek, 20. oktobra 2022, je na Ljudski univerzi v Sežani potekala literarna matineja, na kateri smo se dijaki 2. letnika sežanske gimnazije srečali s pomursko pesnico Saro Kager. Za literarno srečanje smo pripravili kopico bolj ali manj zanimivih vprašanj. Večina se jih je nanašala na njeno poezijo in objavljanje le-te na družbenih omrežjih. Tam pesnica objavlja pod svojim akronimom S. K., zaradi česar so jo nekateri tudi povezo-

vali s slovitim sežanskim pesnikom, v čigar spominski sobi je prireditev tudi potekala. Literarni pogovor sta vodila naša dijaka Noemi Mislej iz 2. AG in Timotej Konec iz 2. BG, ki sta svoje delo opravila odlično. Izmenjaje sta postavljala vprašanja o nastajanju pesmi, objavljanju na socialnih omrežjih, pesniški srenji v Sloveniji, preživetju poezije, tiskanju pesniške zbirke – vse do zadnjega, ki se ga je domislil eden od avtorjev tega članka in

se je glasilo: »Kaj daste najprej v skledo, kosmiče ali mleko?« Sara je hudomušno odvrnila, da nič od tega, saj ne uživa mleka.

Po pesničinem odgovoru so sledile še pesmi, ki smo jih dijaki napisali sami. Pesnica je bila nad njimi zelo navdušena. Te pesmi bodo objavljene na strani Facebook naše šole. Pri organizaciji literarnega dogodka so sodelovali Mateja Kralj (skrbnica Kosovelove sobe), Mla-

dinski center Podlaga in prof. Petra Razem, ki je bila najbolj navdušena nad dijakoma Martinom Škrinjarjem in Borom Živcem. Zato sva bila deležna posebne časti – napisala sva ta članek.

Sara Kager je bila v popoldanskih urah v Kosovelovi sobi gostja še na dogodku, ki je bil namenjen širši javnosti. Mlada pesnica je tokrat delila svojo zgodbo in pesmi v pogovoru z Nežo Lipanje.

Besedilo: Martin Škrinjar in
Bor Živec, 2. BG
Slika: Mateja Grmek

Brezplačna izposoja slovenskih filmov za člane Kosovelove knjižnice Sežana

V Kosovelovi Knjižnici Sežana je zaživila nova storitev za uporabnike, ki si lahko filme odslej izposojajo in gledajo na spletu. Storitve poteka v okviru spletne platforme Baza slovenskih filmov (BSF), ki domuje na spletnem naslovu bsf.si. Cilja projekta sta digitalna prenova knjižnične izposoje avdiovizualnih del in večja dostopnost slovenskega filma širšemu občinstvu.

Člani knjižnice lahko izbirajo med številnimi slovenskimi filmi, vključno s filmsko klasiko, kot so Sreča na vrhici, To so gadi, Na svoji zemlji, Ne joči, Peter in Cvetje v jeseni. Ljubitelji animiranih filmov si lahko ogledajo prigode Princa Ki-ki-doja, Koyee, Mačka Murija, Bizgecev in druga dela mednarodno prizna-

nih slovenskih animatorjev. Baza slovenskih filmov je vir dostopnosti za vse tiste dokumentarne ali kratke filme, ki jih ne predvajajo več v kinu, na festivalu ali televiziji. Na svoj račun bodo prišli tudi tisti, ki jih navdušuje alternativna in eksperimentalna produkcija, saj Baza slovenskih filmov vključuje tudi avdiovizualna dela, ki drugje le redko najdejo pot k občinstvu.

Uporabniki storitve imajo poleg filmov prost dostop tudi do stalne zbirke brezplačnih avdiovizualnih del, skupaj je tako za ogled dostopnih več kot 400 del. Storitve lahko člani knjižnice uporabljajo tako, da si na spletnem portalu Baze slovenskih filmov ustvarijo brezplačen uporabniški račun in nanj povežejo svo-

jo knjižnico, za kar potrebujejo številko članske izkaznice in geslo.

Baza slovenskih filmov je digitalni arhiv slovenske filmografije, ki vključuje bazo podatkov, slikovna in pisna gradiva o slovenskem filmu in filmskih ustvarjalcih, video in zvočna gradiva ter video na zahtevo. Podatki in filmi v Bazi slovenskih filmov se ves čas dopolnjujejo in tako bo tudi sežanska knjižnica dodajala nove filme, ki si jih bodo člani lahko izposojali in gledali na spletni povezavi.

Besedilo: Kosovelova knjižnica Sežana

Slika: spletna platforma BSF

Odpiramo duri v dediščino

V četrtek, 13. oktobra 2022, je Zavod Dobra pot v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana pripravil dogodek, na katerem smo v okviru projekta Digitalni dediščinski inkubator predstavili novo dediščinsko platformo Duri (www.e-duri.si) in podrobneje projekt beleženja ustnega izročila Zapisi spomina.

Na začetku dogodka smo predstavili dejavnosti Zavoda Dobra pot, nato pa seznanili udeležence, kako se lahko s pomočjo dediščinske platforme Duri aktivno udeležujejo na področju dediščine, kako se lahko izobražujejo o dediščini prek spletnih tečajev ali pa se povezujejo z drugimi ljubitelji dediščine.

Posebna pozornost je bila posvečena beleženju spominov in nadgrajeni mobilni aplikaciji Zapisi spomina, dodobra smo pregledali, kako je zgrajena in kako se uporablja za zapisovanje ustnega izročila. Poslušali smo tudi izjemna pričevanja, ki smo jih v aplikaciji zbrali na področju občine Sežana, o že skoraj izginuli obrti kolarstva, že porušeni mitnici v Dutovljah in pogovoru vnuka z dedkom o zanj najlepšem spominu – nakupu kolesa. Predstavitve so se udeležili tudi pričevalci nekaterih zapisov, ki so poudarili, da je kulturna dediščina

ustvarjena v prvi vrsti za nas, za krepitev naše identitete in prenašanje dediščine zanamcem, v drugi vrsti pa za ostala področja, kot je, denimo, turizem.

Hvala udeležencem predstavitve za tako burno razpravo in zanimanje za uporabo aplikacije Zapisi spomina.

Veselimo se novih zgodb in modrosti

starejših, ki služijo kot smerokaz ter prispevajo k boljšemu načinu življenja v prihodnosti.

Besedilo in slika: Zavod Dobra pot

Slikarska kolonija v muzeju Marjana Miklavca

V soboto, 22. oktobra 2022, so se člani KUD Univerzitetnega kliničnega centra Leon Koporc iz Ljubljane udeležili slikarske kolonije, ki se je odvijala v muzeju Marjana Miklavca, slikarja, ki je bil ravno tako član tega društva. Žal ga ni več med nami, zato ga vsi zelo pogrešamo. Marjan je v muzej in galerijo vložil veliko

dela in ljubezni do umetnosti in kraške dediščine in tako domačim, prijateljem, umetnikom, vaščanom s svojim ustvarjanjem pustil neizbrisane sledi. Želel si je, da bi muzej kulturno in umetniško živel še naprej. Želja se mu je uresničila. Kljub dežju in neugodnemu vremenu se je na dvorišču Štofetove domačije

in v muzeju odvijala slikarska kolonija njegovih tesnih slikarskih kolegov, s katerimi je dolga leta ustvarjal in se družil.

V Kulturno umetniškem društvu Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani se je leta 1980 oblikovala likovna skupina (LS), ki je združila za slikarsko, kiparsko in fotografsko dejavnost navdušene ljubljanske zdravnike in drugo zdravstveno osebje. Zaradi želje po izpopolnjevanju so likovni ustvarjalci v svoj krog povabili nekaj akademskih slikarjev, ki so postali mentorji in učitelji. Dolgoletni mentor je bil akademski slikar Leon Koporc, po katerem se skupina tudi imenuje.

Ta dolgoletna, tenkočutna in srčna povezovanost akademsko šolanih mentorjev z likovniki-slikarji, kiparji in fotografi entuziasti se izraža v njihovih umetniških delih. Delovna vnaša članov likovne skupine je ustvarila lepo zbirko slik. Predstavljajo jih na skupinskih in individualnih razstavah v Dolenčevi in Taborjevi galeriji v UKC ter v drugih bolnišničnih galerijah v UKC in na Medicinski

fakulteti. Likovna dela članov LS Leon Koporc vnašajo v bolnišnične prostore barvitost in z njo življenje, optimizem in radoživost. Slike mnogih slikarjev tako krasijo tudi stene Bolnišnice Sežana. Danes šteje LS Leon Koporc več kot 50 članov, ki se srečujejo na različnih slikarskih delavnicah, ekstemporih in kolonijah, svoja dela pa razstavljajo na številnih

individualnih ter skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini.

Tokrat so slikarski čopiči na papir zlili tople barve, ki v jesenskem času obarvajo Kras. Seveda so ob tem obujali spomine na lepe čase, ko jih je na Kras in v Štolfetovo domačijo prijazno vabil in sprejemal Marjan.

Življenje je pot. Posebno mesto na

tej poti ima umetnost, saj v sodobnem svetu, ki je materialno naravnan, odpira presežno razsežnost in plemeniti našo notranjost. In v tem prostoru, ki nam ga je zapustil dragi Marjan, ima umetnost še posebno vlogo.

Besedilo: Margit Grošelj-Miklavc
Slika: Mariia Bortiakova

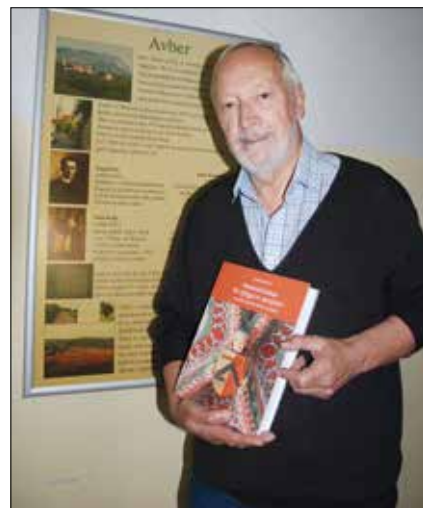
Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v Gornji Vipavski dolini in okolici

Kraševci dobro poznajo vnetega raziskovalca kamnite dediščine Božidarja Premrla, po rodu iz Vipavske doline, živčega v Ljubljani, predvsem po treh njegovih knjigah: Kraški kruh (2016), Slavno županstvo v Koprivi (2018) in Bedenice. Kraški šopek Milka Matičetovega iz Koprive (2019), ki jih je posvetil Koprivi in Krasu ter zanje prejel Murkovo priznanje Slovenskega etnološkega društva (2017) in Štrekljevo nagrado (2020), ki jo podeljuje Občina Komen. Zdaj se je po več kot petih letih dela, ki ga je posvetil Koprivi na Krasu, s knjigo Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v gornji Vipavski dolini in okolici oddolžil tudi dolini, v kateri se je rodil pred petinsedemdesetimi leti. To njegovo najobsežnejše delo, ki je sad tridesetletnega raziskovalnega dela, je prava enciklopedija stavbne in kulturne dediščine ter njunih ustvarjalcev v gornji Vipavski dolini in pokrajinah, povezanih z njo, predvsem s Krasom.

Avtor je knjigo predstavil v Vipavi, Podnanosu in Avberju, kamor ga je 22. oktobra 2022 v obnovljeni vaški dom povabilo pred dvema letoma ustanovljeno Razvojno društvo Škauna, ki po besedah njegovega predstavnika Edija Fabjana pripravlja vsakoletne pohode po lepo označeni petkilometrski poti kavadirjev, na kateri si pohodniki med

dobro uro hoda lahko ogledajo razne znamenitosti, med njimi tudi kraško škauno, po kateri si je društvo nadelo ime.

Vsebinsko jedro knjige, ki obsega 580 strani velikega formata in prav toliko slik, so poglavja o kamnosekih iz Vipave, Vrhpolja, Hrašč in Podnanosa v Vipavski dolini ter o njihovih delih, zelo velik delež pa imajo v njej tudi številni kraški kamnoseki, ki so s svojimi deli opremili mnogo vipavskih domačij, zlasti na južnem obrobju Vipavske doline, z nagrobnimi spomeniki pa skoraj vsa vipavska pokopališča. Med njimi so: brata Janez in Jakob Orel z domačije Jožkovič v Avberju, Jožef Špeh – Špehov, prav tako iz Avberja, brata Jožef in Janez Orel iz Gradenj, »je objavljen kamnolomec in kamnosek Viktor Pipan – Turkov iz Tomaja. Prav tako prvič pišem o 'finem kamnoseku' Antonu Šucu – Sovičevem iz Dutovelj. Sam se mi je razkril z edinimi podpisanim nagrobnikom na ajdovskem pokopališču. Klesarski mojster Jožef Petelin – Čelk iz Gorjanskega je za pokopališča od Vipavske doline do Črnega Vrha sklesal mnogo lepih rustikalnih nagrobnikov, medtem ko je kamnoseški mojster Ignacij Guštin z Opčin zastopan samo z enim nagrobnikom v Vipavskem Križu. Emil Stojkovič

iz Vrhovelj se je kot mlad kamnosek izkazal s klesanjem najzahtevnejših delov Plečnikovega spomenika padlim borcem v Vipavi, na vipavskem pokopališču pa je velik nagrobnik, na katerem je podpis kamnoseškega mojstra Antona Čufarja iz Bazovice,« našteva Premrl.

Predstavitve obsežnega dela, v katerem je poudarek na kamnosekih, zidarjih, stavbarjih, kiparjih, podobarjih in drugih mojstrih kamna od sredine 15. stoletja do današnjih dni, je v Avberju sklenil s predstavitvijo fotografij iz knjige in pogovorom s številnimi udeleženci, še posebej z dobrimi znanci in prijatelji, ki so mu pomagali pri terenskih raziskavah in dali pomemben prispevek k bogatejši vsebini knjige, med katerimi je posebej omenil arhitektko Tejo Mržek iz Kobjeglave, avtorico številnih risb v predstavljeni knjigi.

Knjiga je napisana strokovno, pa vendar tudi dovolj poljudno, da je razumljiva širšemu krogu bralcev. Opremljena je tudi z obsežnima slovarčkoma narečnih in strokovnih izrazov ter risbami portalo in nagrobnikov s poimenovanji njihovih posameznih delov.

Besedilo in sliki: Olga Knez

Obisk filmskega festivala Kinotrip

Vstopili smo v novo sezono Filmšule – projekta filmske vzgoje za mlade v okviru programa Filmarija, v soorganizaciji Kosovelovega doma Sežana, MC Podlaga, Kluba študentov Sežana, ŠCSK Sežana – Gimnazija in ekonomska šola – in ŠCSK Sežana – Višja strokovna šola, s podporo Slovenskega filmskega centra.

Oktobrski filmšulski dogodek je potekal v znamenju 7. mednarodnega filmskega festivala za mlade Kinotrip, ki se je v Kinodvoru v Ljubljani, odvijal med 20. in 22. oktobrom.

Mladim vsako leto omogočimo ogled kakovostnih filmskih vsebin tudi z obiskom različnih filmskih festivalov v bliž-

nji okolici. Kinotrip je mladim še posebej blizu, saj nastaja skupaj z njimi in je oblikovan v skladu z njihovimi idejami in željami. Tako smo dijakom in študentom Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana tudi letos omogočili brezplačno udeležbo na drugem dnevu festivala.

Ogledali smo si filma V mojem imenu in Sonce. Prvi film nas je popeljal v širjave transspolne identitete, drugi pa je naša razmišljanja o identiteti usmeril v medkulturne vode. Po obeh filmih sta sledila pogovora. Najprej s transaktivistom_ko Evanom Grmom in filmsko režiserko ter kritičarko Simono Jerala, nato pa še z oblikovalko slovensko-kurdskega korenin Hano Karim.

Vse, ki vas filmska umetnost zanima, vabimo na prihodnje filmšulske projekte, prav tako pa nikoli ni prepozno, da se pridružite filmšulski promo ekipi.

Besedilo: Špela Miklavec, MC Podlaga

Slika: Nives Zadel, Kosovelov dom Sežana

Ko barve zažarijo

V prijetnem ambientu galerije Krpanovega doma v Pivki so v petek, 4. novembra 2022 zažarele barve likovne sekcije Zlati žarek, ki deluje v okviru Foto kluba Žarek Sežana.

V skupini deluje šest članic: Božica Mihalič, Cvetka Šemrov, Dajana Čok, Jana Štok, Maruša M. Maraž in Tatjana Fičur.

Obiskovalci si lahko v času postavitve razstave ogledajo 25 abstraktnih likovnih del, ki nas s svojo barvitostjo in raznolikostjo popeljejo v čudoviti jesenski čas. Povezovalke vsebinskih poudarkov so barve, ki jih likovnice pogosto izražajo s prepoznavnimi simboli. Domišljijski svet in duhovnost prihajajo v njihovih delih do prepričljivega izraza in s tem vedno znova izkazujejo edinstveno izražanje vsake članice.

Prisotne je nagovorila direktorica doma Jana Gržinič. Skupino in njeno delovanje pa je predstavil predsednik foto kluba Igor Petaros. Razstavljalke se

poleg slikarstva ukvarjajo tudi z ljubiteljsko fotografijo, nekatere so članice foto kluba že od njegove ustanovitve. Za popestritev večera je poskrbela vokalna skupina Brkinci.

Razstava bo na ogled do konca decembra 2022.

Besedilo: FK Žarek

Slika: B. Čok

Kroshi obzorja

Očetje in sinovi na fotografijah Alana in Taja Kosmača

Mala galerija Mira Kranjca sežanskega Kosovelovega doma je bogatejša za fotografsko razstavo, ki sta jo avtorja Alan in Taj Kosmač naslovila Očetje in sinovi – Fathers & sons. Odprtje razstave (9. novembra 2022) je z uvodnimi pozdravi namenila vodja sežanske izpostave javnega sklada za kulturne dejavnosti Vladislava Navotnik, v kulturnem programu pa sta nekaj pesmi zaigrala prav tako oče Gorazd Lampe na kitaro in sin Oskar na violino. Krajšo predstavitev dveh uspešnih fotografov, ki se v sežanski kulturni prestolnici prvič predstavljata s skupinsko razstavo, pa je imela zelo aktivna članica Društva ŠKUD Kopriva Elizabeta Njari. Pouda-

liki svetlobnega zapisa na foto kamero. Fotografiram, ker želim deliti lepoto trenutka, ujetega v večnost, je poudaril Alan, ki je začel kot krajinski fotograf, trenutno pa mu je najbolj pri srcu eksperimentalna fotografija. Loti se vsega, saj je vedoželjen, njegov fotografski spekter pa zelo širok. Alan, ki je po končani gimnaziji na sežanski šoli zaključil še pomorsko fakulteto v Portorožu, se je resneje začel ukvarjati s fotografijo pred nekaj več kot desetimi leti. Naprej je Slovenijo predstavil v domači Koprivi, kjer je tudi predsednik domačega društva ŠKUDT. Sledile so številne razstave od EXPO v Milanu do tržaških fotografskih dnevov in njegova fotografija je bila leta 2017

ki je v letošnjem šolskem letu zaključil obvezno osnovno šolo v Dutovljah, je tako tudi zaključil z obiskom fotografskega krožka, ki ga njegov oče Alan na tej šoli uspešno vodi že osem let. Taj svojo pot nadaljuje s predšolsko vzgojo na srednji šoli v Ajdovščini. Hudomušno nam pove, da s sesticama Hano in Tjaro Luno pridno skrbi, da mamici in tatiju ni nikoli dolgčas. Alan in Taj pa sta sodelovala tudi v okviru lanskih in predlanskih skupinskih uličnih galerij Odsev življenja, Okronana in Razsvetljena, ki jih je na Krasu in v Brkinih organiziral Javni sklad za kulturne dejavnosti. Alanova starša Dušanka in Miloš sta ponosna tako na sina Alana in vnuka Taja.

Odprtje fotografske razstave, ki je bila v Kosovelovem domu na ogled do konca novembra, so popestrili tudi z razstavo prav posebnih steklenic vin. Ob steklenicah, ki so jih s pokojnikovimi potreti posvetili v času korone umrlim sovaščanom ter je Alan lani v domači vasi pripravil razstavo Hodil sem po zemlji naši, so pristrčne steklenice in seveda odlična vina dobili še ponosni Koprivci. Tako je Mateja Bežek Kosmač svojo steklenico, njej najljubšega rumenega muškata poimenovala Le femme fatale. Miloš Kosmač, Alanov oče, tudi večkrat fotografski model vnuku Taju, je dodal karakter izbranemu teranu v steklenici Bomba. Elizabeta Njari, Alanov in Tajevo model za fotografije, je steklenico Ohaguro s teranom posvetila japonski umetnosti barvanja zob v črno. Tu pa je še filmski režiser in scenarist Jan Cvitkovič, ki je malvazijo lepo zapakiral v Zingaro bianco. Jan Kosmač in Marko Peroci pa krasi- ta odličen koprivski cuvee.

Razstavo so uradno odprli in nazdravili z vini ter tako proslavili tudi martinovo.

Besedilo: Olga Knez

rila je, da so Koprivci, kjer sta fotografa 43-letni Alan, in 15-letni Taj Kosmač doma, zelo ponosni nanju, saj sta se s fotografijami predstavila že na številnih razstavah po Sloveniji in tudi v tujini ter požela več nagrad in priznanj. Alan pa je obiskovalce popeljal od fotografije do fotografije ter jim še zlasti predstavil nagrajena dela.

Čeprav je Alan samouk na področju fotografije, je svoje znanje izpopolnjeval na fotografskih delavnicah pri priznanih fotografih. Njegova fotografija odseva notranji mir in včasih tudi nemir v ob-

izbrana na 78. mednarodnem fotografskem salonu na Japonskem ter je prejela pestižno mednarodno nagrado ter v zahvalo še dvoletno razstavo po večjih mestih Japonske. Uspeh je ponovil še prihodnje leto, medtem ko je sin Taj leta 2019 prekosil očeta na istem mednarodnem salonu na Japonskem.

Tajeve fotografije pa so potovale tudi na mednarodno otroško razstavo v Lidice na Češko, kjer otroci ustvarjajo v spomin in opomin na požig in porušenje tega mesta junija 1942 leta v želji, da se vojne grozote ne bi več ponovile. Taj,

Za Pavla Konobla skovano

V dvorani kulturnega doma v Tomaju so 19. novembra 2022 pred številnim občinstvom zavrteli celovečerni dokumentarno-igrani film Za Pavla Konobla Skovano režiserke in scenaristke Dragane Čolić, ki se je dogodka v organizaciji domačega kulturnega društva tudi udeležila.

Film je pomemben, ker je ovekovečil delo in življenjsko pot pesnika, prevajalca, skladatelja, orglarja - cerkovnika in učitelja Pavla Konobla, rojenega 1765 v Orehku pri Postojni in umrlega 1830 v Tomaju, ki je poučeval v več slovenskih mestih ter je v Kranju (1801) izdal prvo slovensko samostojno zbirko

posvetnih pesmi z naslovom Štiri pare kratkočasnih Novih pesmi, ki je izšla pet let pred Vodnikovo Pesme za pokušino. Konobljeva pesniška zbirka, ki jo je Vodnik označil za »bukve iz Kranja, polne drekanja«, je še danes zamolčana v obrobju naše literarne zgodovine in se je tudi v šolah ne omenja ter o njej ve le

malo Slovencev. Prav celovečerni dokumentarno-igrani film *Za Pavla Konobla* skovano, skuša popraviti te krivice. V Koso velov Tomaj je film prišel prav zaradi tega, ker je zadnja tri leta svojega službovanja živel, umrl in je tudi pokopan Pavel Konobel, ki ga je v filmu kot moža v zrelih letih upodobil sedaj že pokojni Janez Kanoni. Sicer pa sta vlogo Pavla Konobla odigrala še Tobija Hreščak (v vlogi otroka) in slovenski stand-up komik, voditelj, pisatelj in igralec Žan Papič, doma iz Sežane, ki je tudi voditelj televizijske oddaje *Družinski dvoboj na Planetu*. Konobel je umrl za astmo. Zaradi menjave služb ga je spremljala policijska oznaka trmastega in nestanovitnega človeka. Poročen je bil dvakrat, njegov priimek pa se zaradi ženskega potomstva v vasi ni ohranil.

Številne zbrane je že pred pričetkom projekcije filma pozdravila predsednica domačega kulturnega društva Doris Orel, ki je v nadaljevanju povabila ob-

činstvo na sobotna kulturna dogajanja v tomajsko dvorano ob 17. uri do konca leta. Po filmu so zbrani namenili obilen aplavz uspešnemu filmu in režiserki Čoličevi, ki je predstavila nastanek in pomen filma, s katerim so v Orehku pri Postojni, kjer je bil Konobel rojen, počastili 250-letnico njegovega rojstva. Kraševci so ponosni, da je eno izmed treh vlog Pavla Konobla (v najboljših srednjih letih) odigral tudi Sežančan Žan Papič. Sicer pa Konoblove pesmi med drugim interpretirajo tudi Boris Kobal, Drago Mislej Mef, Adi Smolar, Janez Škof idr.

Dogodka, ki je bil organiziran v sodelovanju s Kulturnim društvom Cajt iz Postojne, se je udeležila tudi kamišibajka Vlasta Markočič iz Štanjela, ki pripravlja nekaj Konoblovih pesmi za uprizoritev v obliki gledališča kamišibaj. Scenaristka Čoličeva je bila zelo vesela, da jo je spoznala in jo ob tej priložnosti povabila na tradicionalne Konobljeve dneve v Orehek pri Postojni, ki bodo prvi konec

tedna v septembru prihodnje leto potekali že šestič zapored.

Sicer pa v Tomaju ob sobotah popoldan (ob 17. uri) do konca leta pripravljajo najrazličnejše kulturne prireditve, na katere organizatorji vabijo, da se jih udeležite.

Besedilo in slika: Olga Knez

Teden otroka na podružnični šoli Tomaj

Osrednja tema letošnjega tedna otroka je bila Skupaj se imamo dobro in v Tomaju smo se res imeli dobro. Vsak dan smo popestrili z drugo dejavnostjo, povabili posebne goste in se podali na sprehode in pohode.

Ponedeljek smo začeli s podrobnejšim spoznavanjem nujnih služb v Dutovljah. Delavnic Bodi previden so se udeležili učenci 4. in 5. razreda. Čisto od blizu so si ogledali najhitrejši policijski avtomobil, ki zasleduje in beleži prehitre voznike na avtocestah. Policisti so učencem nadeli težak zaščitni jopič in čelado in se z njimi pogovorili o upoštevanju pravil in predpisov, ki jih moramo vsi upoštevati.

Gasilci so jim razkazali opremo, ki jo potrebujejo pri gašenju požarov. Učencem so nekaj povedali tudi o velikem požaru, ki je poleti besnel po Krasu.

Postaja s policijskimi službenimi psmi je bila za ljubitelje živali najzanimivejša. Izvedeli so, kako pse izšolajo za iskanje določenih reči, na koncu pa so z njimi tudi izvedli praktični prikaz iskanja prepovedane droge.

Reševalka jih je poučila o ukrepanju ob nesrečah, jim razkazala reševalni kombi in predstavila nudenje prve pomoči.

Učenci 1. in 2. razreda so se ta dan poigrali z otroki iz vrtca. Preizkusili so igre in igrače, ki so jih spremljale pred vstopom v 1. razred.

Torek je prinesel zavedanje o sebi in ljudeh okoli nas. Marija Godnič je pri-

peljala Meda Srečka in otrokom 1. in 2. razreda predstavila delovanje Rdečega križa in pripovedovala zgodbo o deklici Lejli. V 3. razredu so se na delavnicah Safe.si poučili o spletnih nevarnostih, s katerimi se srečujemo ob uporabi računalnika in svetovnega spleta. Učenci 4. in 5. razreda pa so se udeležili delavnic Tom potuje, otroke obiskuje in spoznali različne komunikacijske kanale in načine, na koga se v stiski lahko obrnejo.

V sredo nas je obiskala zobna asistentka, nam pregledala zobe, svetovala, kako naj jih negujemo, najmlajše pa je učila tudi večine pravega ščetkanja zob.

Četrtek je bil v znamenju gibanja. Učenci 1. in 2. razreda so se odpravili na potep po kraških gmajnah in uživali v pouku na prostem, učenci od 3. do 5. razreda pa so se podali na vrh Trstelja.

Petek smo zaključili v glasbenem duhu. Obiskal nas je glasbenik Boštjan Pertinač in nam v kraškem narečju zapel nekaj avtorskih uspešnic. Z veseljem smo zapeli z njim in potrdili moto tedna otroka, da se skupaj res imamo dobro.

Besedilo: Valentina Novič

Slika: arhiv PŠ Tomaj

Odprtje razstave Življenje v nemških koncentracijskih taboriščih

Na Osnovni šoli Dutovlje smo v sredo, 12. oktobra 2022, odprli gostujočo razstavo Muzeja novejšje zgodovine Slovenije z naslovom Življenje v nem-

ških koncentracijskih taboriščih – likovno ustvarjanje v taboriščih. Razstava je sestavljena iz osmih panojev, ki vsebinsko prikazujejo taboriščni vsakdan, od

prihoda deportirancev v nemško koncentracijsko taborišče do osvoboditve in odhoda domov. Poudarek te razstave je na ustvarjanju v taboriščih, predvsem na izdelovanju različnih preprostih drobnih predmetov za vsakdanjo rabo, ki so jih taboriščniki izdelali iz materialov, ki so jim bili na voljo. Dvajset učencev je sodelovalo tudi na celodnevni delavnici pod vodstvom muzejske kustosinje in avtorice razstave dr. Monike Kokalj Kočevar. Na delavnici so poglobili znanje o tej tematiki in se usposobili za vodenje po razstavi, ki bo na naši šoli na ogled do konca novembra tudi za zunanje obiskovalce.

Besedilo: Nina Intihar
Slika: arhiv OŠ Dutovlje

Pravljice v knjižnici in izven nje

Jesen in zima z dolgimi večeri prav kliče po pravljicah. V Kosovelovi knjižnici Sežana in vseh njenih enotah jim naši mladi obiskovalci lahko prisluhnejo od oktobra do maja. V Sežani jih knjižničarke pripovedujemo vsak četrtek popoldne ob 17. uri, na podružnicah pa jih lahko pridete poslušat enkrat mesečno.

Občasno ure pravljic popestrijo tudi zanimivi gostje. V tednu otroka smo v Sežani tako gostili kar tri ustvarjalce ter si lahko ogledali izvirne ilustracije slikarice Zverinice z roba gozda. Te so delo akad. slikarke Julijane Božič, ob njih pa

so nastale še kratke zgodbe, ki jih je zapisala njena mama Marija Božič. Zelo smo se zabavali ob interpretaciji teh zgodb v izvedbi igralca Blaža Šefa.

Na eni od ur pravljic smo se lahko preselili v tropski deževni gozd, saj nam je Bralni palček predlagal izvedbo zgodbe Gaje Kos Obisk. Spoznali smo lenivca in tapirja in se nasmejali prigradam ob njunem obisku. Prisluhnili smo še drugim pravljicam: z nagrado Kristine Brenkove nagrajeni zgodbi Jane Bauer Kako obje- ti ježa, občudovali smo bučo debelučo ter se posladkali z bučnim pecivom,

nato pa še z verigo pripravljali ozimnico. Spretno otroške rokice so ob pravljicah tudi ustvarjale.

Martinovo smo praznovali zunaj knjižnice, saj nas je k sodelovanju povabila ORA Krasa in Brkinov. Zgodbi o svetem Martinu smo prisluhnili na Bunčetovi domačiji v Dutovljah. Vino smo ob tej priložnosti uporabili malo drugače, bolj primerno otrokom. Kraški teran je čudovite barve, kar smo izkoristili za risanje.

Bliža se zima in z njo veseli december, ko bodo pravljice zimsko in praznično obarvane. Lučke in okraski bodo pričarali čarobno vzdušje, pravljice pa nas bodo popeljele na krilih domišljije. Vsako leto nas je obiskal tudi dedek Mraz. Mislite, da bo letos tudi tako?

Sledite našim objavam na spletni strani in profilu Facebook mladinskega oddelka ali Kosovelove knjižnice Sežana ter njenih enot, da boste seznanjeni z dogodki. Še vedno pa so na spletu dostopne pravljice, ki smo jih objavljali med karanteno. Poslušate jih lahko kar od doma na našem profilu Facebook, spletni strani ali kanalu Youtube naše knjižnice.

Čimbolj pravljичno jesen in zimo vam želimo!

Besedilo: Marja Filipčič Mulič

Slika: arhiv knjižnice

Zaživel šolski vrt v Tomaju

Letošnje novo šolsko leto je za šolarje Podružnične šole Tomaj prineslo oživetev nekdanjega zelo uspešnega vrtnarskega krožka s šolskim vrtom na zemljišču za tomajsko šolo.

Ideja in želja po vrtnarskem krožku je na šoli tlela že nekaj časa. V šolskem letu 2022/2023 je prišlo do realizacije, ko je šola za izvedbo pridobila ustrezno mentorico, Ano Leskovšek, univ. dipl. ing. agr. V krožek je vpisanih veliko učencev, zato poteka v dveh skupinah.

Oktobra smo na PŠ Tomaj zavihali rokave, uredili dvignjene grede, navozili zemljo, šolarji pa so ob usmeritvah mentorice že uredili gredico s spomladanskimi čebulnicami, posadili nekatere vrtnine, zelišča in pripravili zemljo za naslednjo pomlad.

Vrtnarski krožek nudi učencem znanje o načinih pridelave hrane, pomenu lastne pridelave hrane, spoštovanju narave, opazovanju zakonitosti delovanja narave.

Poleg učenja naravoslovja pa se otroci naučijo tudi medsebojnega sodelovanja, spoštovanja in dela za skupno dobro.

Za prihodnje si na PŠ Tomaj želimo pridelati veliko zdrave zelenjave in zelišč, krožek pa še nekoliko nadgraditi. Vzpostaviti

spomladanski dogodek – tržnico oziroma dan odprtih vrat, v prihajajočem zimskem času pa ob hladnejših dneh v svojo sredino povabiti tudi kašnega gosta – rokodelca domačih obrti.

Besedilo in slika: kolektiv PŠ Tomaj

Vesele praznike!

In srečno na vaših poteh v 2023.

Ko se leto bliža koncu, je čas, da se za trenutek ozremo nazaj po poteh, ki smo jih v preteklih mesecih prepotovali. Vsi trenutki, odnosi, občutki, vsa znanja in izkušnje, ki smo jih na teh poteh doživeli, so dobra popotnica za nove poti v letu, ki je pred nami. So dobra priložnost, da smo lahko boljši, prijaznejši ter drug drugemu v oporo in navdih.

V 2023 vam želimo veliko zdravja ter lepih, edinstvenih in predvsem varnih trenutkov na vaših novih poteh.

Kolektiv
Avto Krka

K AvtoKrka
Tukaj vam svetujemo na vaših poteh.

Martinovanje na Krasu domače in tuje obiskovalce navdušilo z odprtimi kletmi, kulinaricnimi razvajaji, športom in rock'n'rollom

Jesensko sonce in lepo vreme sta Martinovanju na Krasu zagotovila odlične pogoje za vrnitev prepoznavne podobe doživetja okusov in tradicije Krasa. Več kot 8000 obiskovalcev se je navduševalo nad dogajanjem ob Kraški vinski cesti. Odprte kleti so povezovale avtobusi, dopoldne v Lipici so ogreli tekači in pohodniki na Tekaškem pozdravu jeseni, obiskovalci Praznika vina v Štanjelu so okusili najboljša kraška vina v spremljavi kulinaricne ponudbe in odlične glasbe. Večer je zaključil Martinov rock'n'roll, ki je do zadnjega kotička napolnil šotor na prireditvenem prostoru v Dutovljah.

Blagoslov mladega vina v Dutovljah. Slika: Meta Bajc

V okviru Praznika vina v Štanjelu so obiskovalci na Večer z vinarjem v Vinoteki Grad Štanjel okušali vina vinarstva Širca Kodrič. Slika: Ana Rojc

Martinovanje na Krasu je po dveletnem premoru navdušilo tako domače kot tuje obiskovalce. Na martinovanje so se znova vrnili tudi tuji gostje; na Prazniku vina v Štanjelu, denimo je bila med več kot 4000 obiskovalci Praznika vina v Štanjelu kar četrtina tujcev. Med njimi so prednjačili Italijani in Hrvati, sledili pa so Nemci, Nizozemci, Rusi, Angleži in Američani. Odlično obiskano Martinovanje na Krasu je znova izpostavilo pomen in privlačnost povezovanja. Več kot 90 raznolikih ponudnikov iz dveh občin je privabilo tudi veliko domačinov, ki s

Tekaški pozdrav jeseni v Lipici, kjer se je na dveh trasah pomerilo 330 tekačev. Slika: Tadej Štolfa

Na pohod se je podalo 50 obiskovalcev Tekškega pozdrava jeseni. Slika: Tadej Štolfa

Blagoslov mladega vina na Prazniku vina v Štanjelu s kraljico terana Nežo Ukmar in županom Občine Komen Erikom Modicem. Slika: Ana Rojc

Dogajanje za otroke: ura pravljič in ustvarjalna delavnica v Dutovljah, pohod Škratji Kras v Štanjelu in martinovanje za otroke v Lipici. Slika: Meta Bajc

Razglasitev rezultatov 3. ocenjevanja mladih vin pod vodstvom strokovne komisije Viteзов evropskega reda viteзов vina. Slika: Ana Rojc

Kozarček z Martinom in novim vinom je obiskovalce popeljal po Pliskovici z okušanjem lokalnih dobrot pri ponudnikih. Slika: Meta Bajc

Praznik vina v Štanjelu je napolnil ozke ulice Štanjela. Slika: Ana Rojc

Martinov večer so obiskovalci zaključili v zgodnjih jutranjih urah na prireditvenem prostoru v Dutovljah z Martinovim rock'n'rollom. Slika: arhiv skupine Mi2

Martinovanje na Krasu se je zaključilo, a odlični vinarji, pršutarji, sirarji, gostinci, drugi ponudniki in soorganizatorji številnih prireditev vas gostoljubno pričakujemo celo leto. Slika: Meta Bajc

svojo prisotnostjo pritrjujejo pravi poti sodelovanja na območju Krasa za skupno promocije destinacije.

Martinovanje na Krasu se je sicer začelo že 5. novembra, dogajanje pa je stopnjevalo pričakovanje in dobro voljo do martinove sobote, ki je dodobra napolnila Kras. Kraške vinarje je povezal posvet o ekološki pridelavi vina, četrtek, 10. novembra, je minil v znamenju 3. ocenjevanja mladih vin pod vodstvom strokovne komisije Vitezov evropskega reda vitezov vina. Naziv najboljšega mladega terana je prejel teran s Kmetije Buntovi, drugo in tretje mesto sta zasedla terana Perinove domačije in Kmetije Mržek. Med belimi vini so vitezi najbolje ocenili tri malvazije. Prvo mesto so si priborila Vina Orel, drugo Domačija Furlan, tretje mesto pa sta si delili Domačija Bole in Vina Štoka. Blagoslov mladega vina je na martinovo, v petek, 11. novembra, potekal v Dutovljah, s tradicionalnim blagoslovom vina, zabijanjem soda, kulturnim programom in uro pravljic za najmlajše.

Vrh je Martinovanje na Krasu doživelo v soboto, 12. novembra. V Sežani sta za martinovo vzdušje poskrbela Martinovo doživetje na kraškem dvorišču Vinakras in dogodek Vila, vrt in vino v Sežani. Lipico je športno obarval Tekški pozdrav jese-

ni, kjer se je na dveh trasah pomerilo 330 tekačev, 50 pohodnikov pa je odkrivalo najbolj skrite koticke Lipice in Živega muzeja Krasa. Dogajanje v Lipici je spremljal bogat spremljevalni program. Tudi osrednji vaški trg v Dutovljah je napolnila Martinova kulinarčna ponudba z dnevom odprtih vrat Bunčetove domačije, Pepinega vrta in Spominske sobe Borisa Pahorja. Kozarček z Martinom in novim vinom je obiskovalce popeljal po Pliskovici z okušanjem lokalnih dobrot pri ponudnikih. Praznik vina v Štanjelu je ozke ulice srednjeveškega gradu napolnil z izbrano enogastronomsko ponudbo, glasbo, razstavo Žensko delo v Konfekciji Komen, projekcijo dokumentarca En Kras en Praznik, skratjim doživetjem in neizmerno dobro voljo obiskovalcev. Martinov večer so obiskovalci zaključili v zgodnjih jutranjih urah na prireditvenem prostoru v Dutovljah z Martinovim rock'n'roll s skupinami Ne reč ne, M12 in Koktelsi ter v povsem polnem šotoru poskrbeli za izjemno popotnico mlademu vinu.

Martinovanje na Krasu se je zaključilo, a odlični vinarji, pršutarji, sirarji, gostinci, drugi ponudniki in soorganizatorji številnih prireditev Martinovanja na Krasu vas gostoljubno pričakujemo celo leto.

Blagoslov vina v osrčju dežele terana že deseto leto

Z Zdravljico, ki jo je zapela sežanska Vokalna skupina Kersnik pod vodstvom prof. Mirana Žitka, se je 11. novembra 2022 na Bunčetovi domačiji v Dutovljah pričel že deseti blagoslov vina, ki ga je opravil domači župnik Gašper Lipušček, mlado vino pa so pokušali številni zbrani. Prireditev, ki se vedno odvija prav na praznik sv. Martina, je potekala v organizaciji Krajeвне skupnosti in Turističnega društva Dutovlje s predsednico Nevo Filipčič.

Ob prisotnosti sežanskega župana Davida Škabarja, kraljice terana Neže Ukmar, predstavnikov vitezov slovenskega vinskega reda ter predsednika Kmečke zveze Trst Franca Fabca so se zbrali številni kraški vinogradniki, vinarji in ljubitelji dobre kapljice. Zbrane je uvodoma pozdravil sežanski župan Škabar, ki je podelil županovo priznanje Nevi Filipčič za posebne zasluge pri razvoju dutovske krajeвне skupnosti, ki jo uspešno vodi že dva mandata. Kot je Filipčičeva povedala, je to priznanje za celotno ekipo KS in za napore, ki so jih vložili zlasti v urejanje placa in cerkve v zadnjem času kot tudi Bunčetove domačije s sobo pisatelja Borisa Pahorja, ki so jo obnovili iz porušene domačije. Dodala pa je še: »Pred nami je tudi pomemben projekt postavitve kamnitega grozda na vhod v Dutovlje kot simbola najmanjšega vinorodnega okoliša Kras.«

Specialistka za vinogradništvo in dolgoletna članica Združenja slovenskega reda vitezov vina Majda Brdnik je poudarila skrb za razvoj celotnega kmetijstva, zlasti vinogradništva.

»Vsak letnik je poseben. Letošnjega so zaznamovale izredno visoke temperature in pomanjkanje vode, za kar je bilo potrebno kapljično namakanje. Kljub temu je bilo grozdje zdravo, čeprav ga je bilo manj kot prejšnje leto,« je opisala Brdnikova, ki je obenem čestitala vsem vinogradnikom in vinarjem, ki uspešno sodelujejo z vinarji na italijanskem delu Krasa in skupaj predstavljajo ne samo teran in vitovsko grganjo, ampak tudi prosek. Dobro sodelovanje vinogradnikov in vinarjev z obeh strani meje, ki se je izrazilo tudi ob martinovanju na Proseku in v skupnih promocijah terana v Evropi in po svetu, je izpostavil tudi Fabac, Čestitke vsem vinarjem je izrekla tudi kraljica terana Neža Ukmar. Pet sodčkov z moštom je čakalo na to, da njihovi predstavniki zabijejo pipe vanje. To so storili: predstavnik Konzorcija kraških pridelovalcev terana Matej Rogelja, predsednik Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa David Štok, sežanski župan David Škabar, direktor Vinakrasa Sežana Marjan Colja, v sod TD Kras ob predsednici Filipčičevi pa je pipo zabil še Marjan Tavčar, ki je bil z bratovščino sv. Martina glavni pobudnik dogodka pred desetimi leti.

Kulturni program je poleg sežanske Vokalne skupine Kersnik popestril domačin Tomaž Novak. Zapel je pesem Kraška burja, ki jo je napisal in uglasbil domačin Herman Kjuder.

Besedilo in slike: Olga Knez

Martinovanje na Proseku

Večdnevno tradicionalno praznovanje sv. Martina na Proseku je 6. novembra 2022 vrh doseglo s furengo, ko sta na vozu kraška sivca krava Drina in komaj 3-letni vol Miško z Žvabove kmetije iz Merč pod vodstvom Ivana Žiberne v spremstvu ekipe iz Merč prevažala sod mošta. Ta se je spremenil v mlado vino s krstom od gostilne do gostilne sredi vasi. Ob glasbi so zaplesale narodne noše, gostinci so ponujali tradicionalne martinove jedi in domačo kapljico. Volovska vprega je na prazniku, ki se je po dveh letih premora odvijal v slovensko govoreči vasi v organizaciji Kmečke zveze s predsednikom Francem Fabcem, društva Prosekar s predsednikom in uspešnim vinarjem Andrejem Boletom in Zahodnokraškega rajonskega sveta s predsednikom Pavlom Vidonijem, vzbudila zelo veliko zanimanje med številnimi prisotnimi, saj jo po pripovedo-

vanju domačinov že več kot pol stoletja ni bilo na vasi ob tem pomembnem prazniku.

Za prevoz furenge je poskrbela ekipa iz Merč, ki se je konec avgusta udeležila tudi tradicionalne Kraške ohceti v Repnu, kjer so prevažali nevestino balo.

»Za prevoz soda z mladim vinom z volovsko vprego so nas zaprosili Prosečani, saj so letos ostali brez prevoza za novo martinovo vino. Z velikim veseljem sem se odzval kot predstavnik Žvabove kmetije. Pridružila pa se mi je tudi ekipa vasi Merče, ki nastopa z nami na najrazličnejših prireditvah. Še posebej smo pričakovali prvi nastop mladega triletnega vola Miška brez prepoznavne ikone Pepota, ki smo ga v tem času izgubili. Seveda smo pred krstnim nastopom pridno vadili, da bi mladi Miško ohranil mir in stabilnost in ne bi po-
bezljal pred številčnim občinstvom ter

da bi zagotovili varnost navzočih. Lepo okrašen voz s tremi sodi je na Proseku čakal na nastop Miška in radostne Drine. Pred nami je zakorakala proseška godba na pihala in narodne noše, za nami pa številni gledalci, ki niso mogli verjeti, da sta Miško in Drina tako mirno odigrala svojo vlogo pred tako veliko množico,« je povedal lastnik kraških sivcev Ivan Žiberna. Sledilo je kar sedem postaj, na katerih so se zaustavili in so dekleta in žene iz Merč so ponujale obiskovalcem novo vino.

Da je bil praznik še večji, so jih spremljali letos okronana kraljica terana Neža Ukmar in predstavniki Združenja slovenskega reda viteзов vina, kjer je strokovnjakinja za vinogradništvo pri sežanski enoti novogoriškega kmetijsko gozdarskega zavoda Majda Brdnik v spremstvu uglednih vinarjev Edvina Širce in sommelierja Petra Boršiča ter predsednika Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa Davida Štoka opravila blagoslov vina. Brdnikova je v proseškem kulturnem domu nagovarjala prisotne ter predstavila letošnje vinsko leto od trte do mošta in vina.

Po dobrih dveh in pol urah nastopa mladega in že uigranega volovskega para Drine in Miška, ki sta bila zelo iskan motiv in prav gotovo tisti dan najbolj fotografirana na martinovanju na Proseku, je tako minila še ena sončna nedelja zokusnim mladim vinom.

Besedilo in slika: Olga Knez

Jesensko dogajanje v LAS Krasa in Brkinov

LAS Krasa in Brkinov v jesenskem času ne počiva. Medtem ko čakamo na objavo javnega poziva za pripravo Strategije lokalnega razvoja LAS Krasa in Brkinov za novo programsko obdobje, skrbimo za nemoten potek rednega delovanja LAS.

V začetku julija 2022 smo pričeli z izvajanjem operacije Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in v Brkinih, katere prijavitelj je LAS. Operacijo, sofinancirano iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), v kateri sodelujejo vse štiri kraško-brkinske občine ter Zavod Sopotniki. Namen operacije je preseganje problematike neučinkovitega javnega prevoza ter preučitev možnosti trajnostnega reševanja prevozov na območju

LAS Krasa in Brkinov. Na osnovi pridobljenih rezultatov analiz stanja ter potreb prebivalcev območja bomo uvedli pilotno izvedbo reševanja problema mobilnosti na območju LAS. Pripravljeni sta že analiza stanja ter analiza potreb prebivalcev območja, ki je bila izvedena s pomočjo anketnega vprašalnika. Ob tem se želimo zahvaliti vsem, ki ste anketni vprašalnik izpolnili.

LAS Krasa in Brkinov pripravlja še eno operacijo, katere prijavitelj bo LAS. Operacija bo sofinancirana iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in bo naslavljala ukrepe na področju vlaganja v ustrezno malo infrastrukturo, spodbujanje programov za alternativno reševanje

mobilnosti ter spodbujanje lokalne samooskrbe.

Mesec oktober je bil v znamenju strokovnega posveta LAS, izvedbe strokovne ekskurzije in ogleda dobrih praks ter okrogle mize o ohranjanju kulturne dediščine. Strokovni posvet, ki smo se ga udeležili zaposleni na LAS, je potekal 21. oktobra 2022 v Svetem Juriju ob Ščavnici. V okviru posveta je potekala tudi obeležitev 20. obletnice delovanja Društva za razvoj slovenskega podeželja (DRSP), katerega član je tudi LAS Krasa in Brkinov.

V prvem delu posveta, ki je imel bolj strokovno noto, je bil predstavljen pomen civilne družbe za razvoj podeželja. Predsednik nemškega združenja LAS ter

predstavniki Balkanskega podeželskega parlamenta sta nam predstavila delovanje CLLD/Leader v svojih državah. Temu je sledila predstavitev znanstvene monografije Izvajanje pristopa LEADER/CLLD v Sloveniji, ki je nastala ob tej priložnosti in je bogat vir informacij za ustrezno umestitev pristopa v vsakodnevno delovanje. Monografijo si lahko ogledate na naslednjem spletnem naslovu: <https://skp.si/download/izvajanje-pristopa-leader-clld-v-sloveniji>.

Drugi del posveta je bil bolj slavnostno obarvan, saj je bil namenjen obeležitvi 20. obletnice delovanja društva. Uvodoma sta nas pozdravila predsednik LAS Prlekija ter ustanovni član društva DRSP. Zbrane je nagovorila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nagovorom je sledila podelitev zahval ustanovnim članom društva, na koncu pa je bila še slovesna razglasitev naju-

spešnejše podeželske skupnosti v letu 2022, ki je pripadla Občini Ljubno.

Posveti LAS so odlična priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj z ostalimi LAS, ki delujejo na slovenskem ozemlju. Tudi tokrat smo to priložnost dobro izkoristili ter jo dopolnili s kulturno in gastronomsko noto.

V sredo, 16. oktobra 2022, je LAS Krasa in Brkinov, na pobudo člana Skupščine LAS Dušana Luina ter Razvojnega društva Pliska, v Mali sejni dvorani Občine Sežana organiziral okroglo mizo z naslovom Razvojne priložnosti, ki jih odpira obnova kulturne dediščine za dobrobit družbenega in ekonomskega okolja. Primer vojaške kapele Feldspitala 808 pri Kosoveljah.

Cilj okrogle mize je bila razprava deležnikov družbeno-ekonomskega življenja o razvojnih priložnostih obnove kulturne dediščine 1. svetovne vojne, tudi na

primeru ponovne vzpostavitve vojaške kapele Feldspitala 808 pri Kosoveljah ter turistično-razvojnih učinkih.

Za več informacij o govorcih okrogle mize, zelo podrobne povzetke glavnih iztočnic sodelujočih ter povzetke misli udeležencev vas vabimo, da obiščete našo spletno stran.

LAS Krasa in Brkinov, v okviru svojega rednega delovanja, upravlja tudi spletno stranjo LAS Krasa in Brkinov ter profilom Facebook. Na spletni strani LAS (<https://www.laskrasainbrkinov.si>) ter profilu Facebook (@LAS.Krasa.in.Brkinov) najdete poleg osnovnih informacij in projektov tudi aktualne novice in dogajanje ter vabila na dogodke in delavnice. Prav tako so na profilu Facebook objavljeni razni dogodki in novice.

Do konca leta bomo v okviru delovanja LAS organizirali še dve delavnici za člane Skupščine LAS, ponudnike in ostale zainteresirane, o čemer boste pravočasno obveščeni z vabilom ter objavo na spletni strani in profilu Facebook.

LAS Krasa in Brkinov še vedno vabi za zainteresirano javnost k včlanitvi v LAS. Na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si najdete prijavní obrazec, ki ga izpolnjenega pošljete na elektronski naslov info@laskrasainbrkinov.si ali po navadni pošti na LAS Krasa in Brkinov, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

Besedilo: Maja Colja in Jerneja Modic,
LAS Krasa in Brkinov
Slika: arhiv LAS Krasa in Brkinov

Strokovna ekskurzija LAS Krasa in Brkinov na območje LAS Istre

V zadnjem tednu oktobra je LAS Krasa in Brkinov za člane organiziral strokovno ekskurzijo in ogled dobrih praks na območju sosednjega LAS - LAS Istre.

Namen strokovnih ekskurzij in ogledov dobrih praks je spoznavanje posebnosti in delovanja drugih LAS, seznanitev s projekti in njihovimi rezultati, motivacija ter preverjanje možnosti prenosa pridobljenih izkušenj na naše območje.

V deževnem jutru smo se z minibusom odpravili proti Kopru, s prvo postojanko v Mediteranskem vrtu Purissima v Spodnjih Škofijah. Predstavili so nam svoje aktivnosti/projekte črpanja sredstev iz različnih ukrepov in programov, med drugim tudi iz sredstev CLLD/LEADER. Sprehodu po mediteranskem vrtu je

sledil še ogled rastlinjaka, kjer gojijo jagode, ter rastlinjaka s cveticami.

Naslednja postaja je bil Ribiški pomol v Kopru z ogledom dveh uspešnih projektov LAS: FOLPO – FINI OKUSNI LOKALNI PROIZVODI in Kulinarična ponudba lastne ribe in ekološke hrane na katamaranu. Oba projekta sta poleg popestritve ponudbe (oživitve ribiškega pomola in povečanja gostinske ponudbe) prinesla tudi več novih delovnih mest. Kulinarične ponudbe smo bili deležni tudi udeleženci.

V drugem delu ekskurzije smo si ogle-

dali še primera dveh vasi, ki skrbita za ohranjanje živega in poseljenega podeželja. Najprej smo se ustavili v vasi Šmarje, kjer nam je predsednik LAS Istre predstavil delovanje LAS Istre ter postopno obnovo vasi z osrednjim trgom, ki je postalo pomembno stičišče domačinov. Tudi tukaj je v prenovljenem degustacijskem prostoru na vaškem trgu sledila pokušina domačih proizvodov.

Strokovno ekskurzijo smo zaključili v vasi Padna, kjer nam je predsednik Krajevne skupnosti predstavil primer dobre prakse razvoja vasi kot turistične destinacije od vizije do izvedbe (animacija in motivacija vaščanov, obiski s potniških ladij, razvoj umetniške obrti – spominke). Ogledali smo si Galerijo Božidarja Jakca in spoznali Jakčevo družinsko povezavo z vasjo Padna, nastanitvene zmogljivosti v vasi ter Cerkev sv. Blaža. V prenovljenem Kulturnem domu Božidarja Jakca je sledila še tipična istrska gostitev z bobiči.

Naše območje LAS ima že nekaj pokazati. Na strokovni ekskurziji in ogledu dobrih praks pa smo spoznali še nekaj priložnosti, ki bi jih lahko smiselno uporabili tudi na našem območju, kot, na primer, gojenje zelišč, predstavitev tipične lokalne kulinarike, razvoj podeželskih vasi, kar je tudi namen tovrstnih aktivnosti LAS.

Predstavnika obeh krajevnih skupnosti, Šmarje in Padna, sta večkrat izpostavila, da je razvoj kraja odvisen od ljudi v tem kraju, pri čemer so občinske službe, razvojne agencije in sredstva, namenje-

na razvoju podeželja, dobrodošla pomoč. Na podlagi lokalnega interesa je tako nujno povezovanje in sodelovanje vseh, torej 'od spodaj navzgor', kar pa je bistvo pristopa CLLD/LEADER.

Besedilo: Maja Colja in Jerneja Modic,
LAS Krasa in Brkinov
Slike: arhiv LAS Krasa in Brkinov

Dogajanje v sklopu projekta Kolesarska veriga na podeželju

Leto 2022 se bliža koncu, prav tako aktivnosti v sklopu projekta Kolesarska veriga na podeželju, zato je bilo v preteklih mesecih organiziranih več dogodkov, s katerimi smo promovirali uporabo mrežne izposoje koles oz. bikesharing.

Prvega smo skupaj z LAS med Snežnikom in Nanosom in LAS Vipavka dolina organizirali v Podjetniškem inkubatorju v Postojni. Predstavitev dobre prakse smo se udeležili skupaj z varovanci Društva Vezi, ki smo jim dodatno predstavili tudi ponudbo in e-invalidskih vozičkov in drugih pomagal, ki so jih kasneje tudi preizkusili.

Sledila je predstavitev koncepta Kolesarjem prijazni ponudnik, ki smo jo organizirali v Rodiku. Namenjen predstavitev je bil spodbuditi lokalne ponudnike vseh kategorij (nastanitveni in gostinski ponudniki, serviserji koles

ipd.), da svojo ponudbo dopolnijo tako, da privabijo tudi kolesarje. S povečanim obiskov kolesarjev pridobiva tako lokalna kot tudi širša skupnost, izboljšujeta se tako ponudba kot kolesarjem namenjena infrastruktura.

V septembru in oktobru smo v sklopu projekta organizirali predstavitve avtomatiziranega sistema za izposajo koles Kras Brkini bikes, v katere smo vključili lokalna društva. Tako smo na dogodka pri novi kolesarski postaji ob ZD Divača povabili varovance Varstveno delovnega centra Divača, Društva Vezi in stanovanje skupnosti Doma na Krasu, v Rodik pa člane Društva upokojencev. Spoznali so delovanje sistema, se naučili izposoje in se preizkusili v vožnji z navadnimi in električnimi kolesi.

V začetku oktobra je na Brdu pri Kranju potekal zaključni dogodek projekta, kjer smo se srečali partnerji projekta in gosti. Predstavljeni so bili rezultati projekta, ki je povezal 11 lokalnih akcijskih skupin in 24 občin širom po Sloveniji. V prvem delu dogodka smo udeleženci lahko preizkusili najnovejše modele električnih koles, ki jih je predstavilo podjetje

Proloco Trade in najsodobnejše modele električnih pripomočkov in opreme za gibalno ovirane osebe iz podjetja Soča Oprema. V drugem delu je sledila predstavitev projekta in dobrih praks ter sistema certificiranja Kolesarjem prijazni ponudnik.

Prvo novembrsko soboto smo izkoristili še zadnje primerne dni za izlet s Kras Brkini bikes po jesensko obarvanem Krasu, s katerim smo uspešno zaključili letošnjo sezono izposoj. V družbi vodnika Saše Ferfolje smo se iz kolesarske postaje v Sežani odpravili proti Lipici. Po opazovanju Lipincev na paši in obisku Doline Lurške Matere Božje nas je pot peljala skozi Lokev do Divaške jame. Tam nas je čakal jamarski vodnik, ki nam je razkazal lepote kraškega podzemlja. Sledil je ogled Muzeja slovenskih filmskih igralcev in pogostitev, ki nam jo je skrbno pripravila Domačija Vrbin. Ude-

leženci so tako doživeli Kras v vsej svoji lepoti, okusili tradicionalno kraško kombinacijo – pršut in teran, ter začutili moč prave kraške burje.

V letu 2020 smo se pridružili projektu sodelovanja Kolesarska veriga na podeželju, sofinanciranega iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. V projekt so se kot projektni partnerji, poleg ORA Krasa in Brkinov, d. o. o., - vodilnega partnerja LAS, vključile Občina Divača, Občina Hrpelje - Kozina in Občina Sežana. Gre za ambiciozno operacijo povezovanja, ki se izvaja v letih 2021 in 2022. Namen operacije je spodbujanje trajnostne mobilnosti s širjenjem sistema izposoje koles v Sloveniji.

Marjeta Semolič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Botanični VRT OB VILI MIRASASSO

Botanični vrt Sežana • Vrt ob vili Mirasasso

SNEŽNA OKRASITEV RASTLINJAKA

od 3. decembra do 6. januarja
od 8. do 18. ure

(zaprto 25. december in 1. januar)

Vabljeni k ogledu

Vstopnina: z nakupom vstopnice ali uporabo letne karte.

INFO: www.vrtsezana.si • info@vrtsezana.si • 065 556 846

Kraški in Brkinski kmetje na strokovni ekskurziji po Koroškem, Prekmurju in Štajerskem

KGZS – Zavod Go-KSS Sežana je v sodelovanju z KGZS – OE Koper, Društvom kmetič sežanske regije, Društvom vinogradnikov in vinarjev Krasa, Društvom turizma na kmetijah Fraska in Turistično agencijo Idejaturizem za kmete z območja Krasa in Brkinov, po dveh letih premora, organiziral tridnevno strokovno ekskurzijo. Tokrat smo se odločili za ogled dobrih praks na kmetijah in posestvih v Sloveniji. Iz Sežane smo se 20. oktobra 2022 odpeljali proti Koroški.

Prvi postanek smo imeli v vasi Selovec na ekološki turistični kmetiji Jeglijenk. Po malici smo se odpravili naprej proti Štajerski do Svečine, do ekološke vinogradniško-vinarske kmetije Ducal. Po degustaciji odličnih vin smo pot nadaljevali proti Lenartu do podjetja Žipo. Po prigrizku domačih dobrot smo pot nadaljevali naprej proti Murski Soboti do vasi Polana, kjer smo si ogledali Love-njakov dvor in destilarno St. Stefano. Po prijetnem druženju in degustaciji smo se odpravili proti Moravskim toplicam, kjer smo v hotelu Vivat prenočili.

Drugi dan smo imeli prvi obisk na živinorejsko-poljedelski kmetiji Cigüt v kraju Noršinci. Od tu smo se odpeljali na Goričko do kmetije Ficko v vasi Rogoševci, kjer nas je sprejel gospodar Martin. Po ogledu predelovalnih prostorov

in degustacije marmelad, žganj in likerjev smo pot nadaljevali do vinarstva Gjerkeš v vasi Fikšinci, ki je 800 metrov oddaljeno od avstrijske meje. Pred večerjo smo si ogledali še največji baročni grad Grad, nato pa v prijetnem vzdušju nadaljevali vožnjo do Bogojine, kjer so nas turistični kmetiji Puhan že pričakovali. Po odlični večerji in degustaciji petih vin smo pot nadaljevali do hotela.

Zadnji dan našega potepanja smo imeli prvi obisk v Mali Polani v Zadruhu za razvoj podeželja na Sabolovi domačiji Pomelaj. Čas nas je preganjal, saj so nas na ekološki kmetiji Erhatic v vasi Osluševci že čakali. Po ogledu kmetije in pokušnji ptujskega luka in drugih

domačih dobrot smo pot nadaljevali do oljarne Korošec v vasi Zamušani. Naš naslednji postanek je bil na turistični kmetiji in v vinski kleti družine Pungračič v vasi Drenovec pri Zavrču.

Iz Haloških goric smo se odpeljali proti domu. Postanek smo imeli le še v Savinjski dolini v pivovarni Rojnik –Green gold v vasi Spodnje Grušovlje. Navdušeni in polni lepih vtisov in morda tudi idej, da kakšno prenesemo na naše domačije, smo se vrnili domov.

Besedilo: Milena Štolfa

Slika: arhiv Društva kmetič sežanske regije

Tekaški pozdrav jeseni na Krasu

Zakaj pa ne, je reklo 380 tekačev, tekačic in pohodnikov, ki so prišli na Martinovo soboto od vsepovsod na krajši in srednje dolg tek na Kras. 300 Lipicancev jih je pozdravilo med tekom po posestvu Kobilarne Lipica, ki se je za del dneva spremenila v traso Tekoškega pozdrava jeseni na Krasu.

Vzdušje so najprej ogreli pohodniki, ki so v dobri družbi Planinskega društva Sežana spoznavali naravni kraški biser, Živi muzej Krasa, nato pa so se na šest ter malce manj kot desetkilometrski tek podali še tekači. Odštevanje s 3, 2, 1 in natanko ob 11.00 je štart označil začetek tradicionalne prireditve. Tudi tokrat je bila delček večje zgodbe, le košček sestavljanke, poznane kot Martinovanje na Krasu. Trasa je potekala po strnjenih makadamskih poteh, skozi območje

Kobilarne Lipica in skozi Živi muzej Krasa. Pašniki so še vedno zeleni, lipicanci beli, listje pa počasi odpada. Toda kraško grmičevje, kjer so prevladovali raz-

lični barvni odtenki ruja, je bilo pika na i prečudoviti kulisi vsepovsod okrog nas. Še nekaj korakov mimo lipiškega kamnoloma, šviganje mimo drugih po-

znanih kraških pojavov in že se je pred tekači odpirala štartno-ciljna ravnina. Tokrat tek ni postregel s fotofinišem, saj sta zmagi gladko dosegla Urban Lavrenčič in Mateja Ahčin.

A dan se je s tem šele dodobra začel. Po kraški poti je sledil voden ogled Kobilarne Lipica, ogled klasične jahalne šole, ogled jame Vilenice in nadaljevanje dneva v družbeno zabavni večer v odprtih kletah na Krasu.

Rezultati:

Zmagovalci na 10 kilometrov:

1. Urban Lavrenčič
2. Benjamin Skok
3. Jan Kurinčič

Najhitrejša dekleta na 10 kilometrov:

1. Mateja Ahčin
2. Tina Ule
3. Marjetka Šibelja

Najhitrejši moški predstavniki na 6 kilometrov

1. Borut Margon
2. Aljaž Plevnik
3. Borut Slatinšek

Najhitrejša dekleta na 6 kilometrov:

1. Kaja Rudolf
2. Tjaša Železnik
3. Lea Železnik Mežan

Besedilo in slike:
Zavod za šport Sežana
Slike: Tadej Štolfa

Poskokčeve jesensko-zimske aktivnosti

Z novim šolskim letom, ki je že v polnem zagonu, sta otroška igrivost in veselje ponovno napolnila tudi telovadnice.

Pri Poskokcu smo v mesecu septembru lahko ponovno pričeli z vsemi poskokčevimi programi – za najmlajše in tudi za malo starejše. Programi Gibalna abeceda, Športna šola, Tečaj plavanja in Otroci + Starši = Super zabava! so zaživel v športnih dvorinah in narisali nasmeh na obrazu številnim otrokom in njihovim staršem. Prve gibalne urice so bile namenjene predvsem spoznavanju otrok in vaditeljev ter seznanjanjem s pravili. Kmalu zatem pa so sledili različna gibanja, igre in spoznavanje različnih športov. Nova znanja otroci osvajajo pod budnim očesom poskokčevih vaditeljev, ki poskrbijo za zabavno vzdušje

in zanimive aktivnosti. Otrokom želimo približati gibanje, kar je odlična popotnica za življenje.

Vse bližje je tudi čas obdarovanja, presenečenj, veselja in druženja. Tudi naša poskokčeva družina se veselo priprav-

Ija na decembrske radosti. Poskokec je pod svojo božično drevesce že postavil darila za vse male in velike poskokce. Vsak otrok bo, kot vsako leto, tudi letos že tradicionalno dobilo novo poskokčevo majico. In tudi tokrat bo majica čisto drugačna. Poskokec nam namreč vsako leto pripravi novo majico drugače barve kot v preteklih letih in drugačno sliko na njej. Obdaril nas je že z belo, rumeno, modro, zeleno ... z natisnjeno Poskokčevo maskoto na sto in en način. Le kaj si je zamislil letos?

Poskokčeva družina vam želi prijetne in vesele božično-novoletne praznike!

Besedilo: Anna Jedrejčič
Sliki: arhiv ŠD Poskokec

Mladinski odsek Planinskega društva Sežana prejemnik priznanja mladina in gore 2022

Mladinska komisija Planinske zveze Slovenije podeljuje vsako leto priznanja mladina in gore za največje dosežke na področju mladinskega dela v planinstvu. Za izjemne dosežke pri delu z mladimi, ki se kažejo v kakovosti in stalnosti dela ter razširjenosti planinstva med mladimi v lokalnem prostoru, ga bo letos za dolgoletno delo z mladimi in za mlade prejel mladinski odsek Planinskega društva Sežana.

Mladinski odsek Planinskega društva Sežana je začel delovati že kmalu po ustanovitvi društva pred 70 leti. Prav aktivno delovanju tega odseka je bistveno vplivalo na ohranjanje društva. V tem času se je v mladinskih planinskih aktivnostih izmenjalo veliko mladih pla-

nincev. Kasneje so namreč mnogi kot odrasli nadaljevali delo v planinskem

društvu. Sodelovanje mladinskega odseka s šolami, vrtci in mentoricami na šolah in vrtcih je prispevalo k velikemu številu včlanjenih mladih planincev. Mentorice na šolah v okviru planinskega krožka pripravljajo mlade planince

na tekmovanje Mladina in gore ter orientacijska tekmovanja.

Temelj delovanja mladinskega odseka je izvajanje planinskih pohodov za mlade planince, na katere so še posebej vabljeni otroci in šolska mladina. Mladinski odsek vsako leto izvede planinski tabor za otroke in mladince. Povabljeni so osnovnošolski otroci in mladinci. To so dejavnosti, ki še posebej krepijo mladinsko planinsko organizacijo.

Mentorice v vrtcih izvajajo planinske pohode za najmlajše, pogosto skupaj s starši. Taka druženja prispevajo k razvoju množičnega planinstva. Delovanje mentoric v šolah in vrtcih pomembno prispeva k pomenu in razvoju planinske dejavnosti.

Besedilo in slike: Barbara Rodica
in Matej Trobec

70 let Planinskega društva Sežana

Planinsko društvo Sežana letos praznuje okroglih 70 let delovanja. To pomeni 70 let zagnanosti, skrbi za zdravo preživljanje prostega časa, prostovoljstva in željo narediti nekaj dobrega za posameznika in skupnost. Častitljivo okroglo obletnico so 18. novembra 2022 počastili s slavnostno prireditvijo v Veliki dvorani Občine Sežana, ki jo je spremljala razstava z naslovom In naše poti se nadaljujejo. Prireditve ter so se poleg članov društva udeležili tudi predstavniki sosednjih društev in številni ljubitelji narave in gora.

Predsednica sežanskih planincev Dorotheja Kavčič se je ozrla na prehojeno

pot in predstavila, kaj vse so postorili in kakšni so načrti za prihodnost. Planinsko društvo Sežana je bilo ustanovljeno 20. novembra 1952 v prostorih nekdanjega hotela Triglav v Sežani. Ob ustanovitvi je štel 68 članov, prvi predsednik PD Sežana je postal Maks Šramel. Že v naslednjem letu so organizirali prve planinske izlete. Sčasoma so znotraj društva ustanovili različne sekcije oz. odseke. Leta 1955 se je društvu priključila jamarska sekcija, ki je znotraj PD delovala štiri leta. Istega leta je društvo ustanovilo markacijsko skupino pod vodstvom Janeza Potočnika. Leta 1964 sta bila ustanovljena odsek za gor-

sko stražo in varstvo narave ter mladinski odsek, katerega vodja je postala Elka Bele. Prvi mentorji planinskih skupin so se v PD Sežana pojavili leta 1969, da bi spodbujali mlade k obiskovanju gora. V ta namen je bilo od leta 1976 vsako leto organizirano srečanje mladih planincev na Vremščici. Organizacijo tega srečanja je leta 2016 prevzel Meddruštveni odbor (MDO) PD Primorske in idejo razširil na celotno območje MDO. Srečanje vsako leto organizira drugo društvo. Leta 1976 je bila znotraj PD Sežana ustanovljena alpinistična sekcija, v okviru katere je društvo leta 1995 postavilo umetno plezalno steno v telovadnici osnovne šole v Divači. Leta 1992 se je porodila ideja, da bi nekdanjo stražnico na Kokoši preuredili v planinsko kočo. Občina Sežana je to zamisel podprla in objekt je bil predan sežanskim planincem. Gradbeni dela na objektu so se začela 29. oktobra 1992, slovesna otvoritev koče je potekala na sežanski občinski praznik 28. avgusta 1999.

Kavčičeva je dodala, da »smo si v zadnjih dveh letih zastavili cilj energetske obnove koče na Kokoši. Skupaj z najemnikom nam je na državnem razpisu uspelo pridobiti evropska sredstva za energetske prenove koče in dela bodo do konca letošnjega leta zaključena. Letos pa smo 70 let našega delovanja obeležili s štirimi dogodki, ki so potekali preko celega leta. Organizirali in izpeljali

smo štiri tradicionalne pohode: Pohod po Kosovelovi poti, Pohod po Magajnovi poti, Gremo peš na Kokoš in Pohod po soteski reke Reke. Udeleženci treh pohodov so prejeli nagrado. Ponosni smo, da smo Izdali planinski vodnik po poteh PD Sežana z naslovom Vremščica, Brkini in Kras avtorja Albina Žnidarčiča, soavtorja pa sta Emil Orel in Mirjam Frankovič Franetič. V njem so podrobno opisane vse naše markirane planinske poti. Končno pa je tu še naša osrednja slovesnost z razstavo.«

Na prireditvi je predsednik odbora za pohvale in priznanja Dušan Peterlin za več kot 40-letno aktivno delo podelil priznanja zaslužnim članom. Prejeli so jih: Mirjam Frankovič Franetič (40 let dela), Dora (48) in Marjan Olenik (51), Bogdan Rojc (52) in Jožica Milavec (66), ki je iz rok predsednice Medobčinskega odbora planinskih društev Primorske Marije Kuhar za 70 let aktivnega dela v sežanskem planinskem društvu prejela še plaketo častni član PD Sežana. Pisna priznanja oz. pohvale PZS pa so prejeli: Občina, TIC in Zavod ŠTIP Sežana, Javni zavod park Škocjanske jame in Tiskarna Mljač Divača. Prejemniki zlatega znaka PZS so: Vrtec Sežana in Osnovni šoli dr. Bogomira Magajna Divača in Dutovlje. Mladinski odsek PD Sežana je za izjemne dosežke pri delu z mladimi prejel Priznanje Mladina in gore 2022. Priznanje častni vodnik PZS pa je za izjemen prispevek na področju prostovoljnega vodništva prejel Marjan Olenik, mladinski vodnik, alpinist, član najrazličnejših odborov društva, vodja alpinistične sekcije in alpinistični vodnik. Planinsko društvo Sežana pa je za uspešno delo in izreden prispevek k razvoju slovenske planinske dejavnosti prejelo Svečano jubilejno listino PZS.

Jožica Milavec, ki v sežanskem planinskem društvu aktivno deluje že od leta 1956, je bila sicer že na marčevskem zboru članov društva razglašena za častno članico, a so ji plaketo za dolgoletno aktivno delo podelili na slovesnosti ob 70-letnici društva. Jožica je postala članica sežanskih planincev 1. avgusta 1956 in mu ostala zvesta vse do danes. Pričela je kot blagajničarka in knjigovodja društva. Od leta 1964 je bila kar 14 let predsednica društva. V tem času je vzpostavila tesno sodelovanje med primorskimi in zamejskimi planinskimi društvii in dajala poudarek aktivnostim mladinskega odseka ter sodelovanju mentorjev na osnovnih šolah. Dvakrat je prehodila planinsko transversalo od Maribora do Ankarana, Pot prijateljstva treh dežel in veliko krajših transversal in spominskih pohodov. Aktivno je sodelovala pri gradnji koče na Kokoši. Kot prava zakladnica informacij zelo rada pripoveduje o zgodovini društva. Jožica je prejela vsa najvišja priznanja PZS (bronasti, srebrni in zlati znak, spominsko plaketo in svečano listino), nagrado Ob-

čine Sežana 28. avgust, priznanje Občinske konference SZDL Sežana, srebrni znak OF, red dela s srebrnim vencem, Zlato Bloudkovo značko in je za več kot 50-letno delovanje v planinstvu leta 2020 postala športnik Krasa in Brkinov.

Kulturni program so na prireditvi, ki jo je povezovala načelnica mladinskega odseka PD Sežana Erika Može, poleg mladinskega pevskega zbora divaške osnovne šole pod mentorstvom Martine Fabčič, mlade harmonikarke Lare Stopar iz KD Kraška harmonika Sežana in pesnice Magdalene Svetina Terčon obogatili še pevci sežanskega Mešanega pevskega zbora pod vodstvom dirigentke Andreje Tomažič Hrvatini, ki so s humorističnimi vložki poskrbeli tudi za smeh in dobro voljo. Pozdravne besede pa je članom društva in obiskovalcem namenil tudi župan občine Sežana David Škabar.

Ob tej priložnosti se sežanski planinci zahvaljujejo vsem članom in vsem prijateljem planinstva, ki nesebično pomagajo, da se skupne poti nadaljujejo. Vsa leta uspešno sodelujejo vse sekcije društva z raznimi slovenskimi društvii, saj sežanski planinci veliko svojega prostega časa in delovanja vlagajo v javno dobro in se zavedajo pomena gora in narave.

Besedilo in slike: Olga Knez

MITSKI PARK RODIK

Rodik 6
6240 Kozina
070 569 882
info@mitski-park.eu

TIC DUTOVLJE

Dutovlje 65
6221 Dutovlje
05 764 15 49
dutovlje@visitkras.info

TIC LOKEV

Lokev 139
6219 Lokev
05 762 10 17
lokev@visitkras.info

TIC SEŽANA

Partizanska cesta 4,
6210 Sežana
05 731 01 28
sezana@visitkras.info

TIC ŠTANJEL

Štanjel 1a
6222 Štanjel
+386 5 769 00 56
stanjel@visitkras.info

www.visitkras.info

Praznovanje stotega rojstnega dne Marije Dujc v Domu upokojencev Sežana

Seveda ni vsak dan praznik, celo rojstni dnevi včasih niso praznični; toda ob praznovanju častitljive obletnice rojstva Marije Dujc je bil v Domu upokojencev Sežana velik praznik.

12. septembra 2022 dopoldne, natančno sto let od njenega rojstva, so Marijo

najprej obiskali svojci. Ob prepolni mizi dobrot ter torti, na kateri je bila fotografija Marije v cvetu mladosti, so se z njo veselili, klepetali in obujali spomine.

Praznovanje se je nadaljevalo v zimskem vrtu DU Sežana, kjer so se medtem zbrali njeni sostanovalci. Slavljenka

namreč zadnjih nekaj let živi v našem domu. V sproščenem vzdušju ter vrtincu dobrih energij smo opravili vse 'protokolarne obveznosti': pili, jedli, se posladkali s še eno torto, nazdravili s sladko penino in se fotografirali.

Čestitkam ob visokem jubileju se je pridružila tudi županja Občine Divača Alenka Štrucl Dovgan s spremstvom. Ob zvokih harmonike in zavzetem niza nju znanih slovenskih melodij in napevov mladega harmonikaša so se ogrela srca. Najprej smo slavljenki vsi skupaj zapeli Vse najboljše, sledil je Slakov Čebelar, manjkala ni niti dalmatinska Ružo crvena. Pri pesmi En hribček bom kupil je pritegnila tudi slavljenka in nam na koncu obljubila, da se srečamo in nazdravimo ob letu osorej.

Vse najboljše, gospa marija!

Besedilo in slika: DU Sežana

Razstava ob 35-letnici Medobčinskega društva invalidov Sežana

Tudi v Kosovelovi knjižnici Sežana so počastili jubilej sežanskega Medobčinskega društva invalidov, ko so v podružnični knjižnici v Divači odprli razstavo izdelkov marljivih članic delavnice ročnih del, ki jih vodi mentorica Sonja Trampuž. Obiskovalci knjižnice so si ob brskanju med knjigami v divaški knjižnici z vodjo Tanjo Bratina Grmek z veseljem ogledovali čudovita likovna dela, ki jih je poleg mentorice Trampuže izdelala še Ivica Žerjal, in najrazličnejša ročna dela, ki so pri oblikovalcih vzbudila veliko zanimanje. Z veseljem so si ogledali izdelke iz filca: kuharje, žabe,

mačke, sovce in druge figure. Kot je povedala predsednica MDI Sežana Jelica Grmek, se članice delavnice ročnih del, v kateri prizadevno ustvarjajo še Anita Pipan, Mirjana Metlikovec, Marija Počkar, Vida Marinšek in Vlasta Skočič, srečujejo ob ponedeljkih popoldan (po 15. uri) v prostorih Kras – Carso v občinski stavbi v Sežani.

Vse, ki bi radi sodelovale pri ročnih delih, ste prisrčno vabljeni v društvo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Gluhi Južne Primorske na Koroškem

Člani Društva gluhih in naglušnih Južne Primorske, ki ga vodi predsednica Darja Mujkanović ob marljivi tajnici Sonji Bordon, so odšli na izlet na pravljico Koroško, kjer so se predali celodnevni odkrivanju dežele junakov, edinstvene kulinarike in čudovitih razgledov. Najprej so se zaustavili v Slovenj Gradcu, v edinem slovenskem mestu, ki je pridobilo naziv Mesto miru in postavilo spomenik velikemu mirovniku Gandhiju (1869–1948).

Družinsko zgodbo o uspehu z degustacijo vrhunskih medenih proizvodov so doživeli v Medenem rajju družine Perger, kjer že deveta generacija družinskega podjetja z veliko ljubeznijo in strastjo že od leta 1757 ustvarja izdelke iz medu

in satja. Vonj harmonije v življenje prinesejo tudi energetske sveče, ki jih je oblikoval svetovno znani oblikovalec Oskar Kogoj. Republika Slovenija je njihove izdelke izbrala za protokolarna darila.

Po kosilo na kmetiji Klančnik v Podklancu pri Dravogradu, ki obsega 100 hektarjev površine, so se popeljali s turističnim vlakcem na ogled damjakov in muflonov ter lovske koč. Po krajšem obisku naše zibelke železarstva – Raven na Koroškem – so popotovanje zaključili v koroški vasi knapov in olimpijcev, v Črni na Koroškem, kjer so si poleg etnološke zbirke ogledali tudi razstavo Olimpijci iz Črne na Koroškem z zmagovito šampionko Tino Maze.

Besedilo in slika: Olga Knez

Zaključek uspešnega leta Svobodnih duš v Kosovelovi knjižnici v Sežani

Svobodne duše, skupina za samopomoč iz Doma na Krasu iz Dutovelj, je v četrtek, 6. oktobra 2022, v Kosovelovi knjižnici v Sežani predstavila svoje letošnje literarne prispevke, ki so jih pisali na temo (Vz)trajnostna dediščina.

Po uvodnem nagovoru direktorja knjižnice Marka Matičetovega in v. d. direktorja Doma na Krasu Nevenke Ražman so člani skupine Dean Dobrilović, Nina Forstnerič, Ivica Korenčan, Veronika Mržek, in Iztok Šefran (Manjkala sta le dva člana skupine, in sicer Ema Ferenc in Cveto Peroša.) prebrali vsak po dva svoja prispevka, ki so jih napisali v okviru 32. Dnevoev evropske kulturne dediščine in desetega Tedna kulturne dediščine. S tem so obeležili tudi Dan duševnega zdravlja. Večer je med posameznimi sklopi branja popestril Samo Vremec z igranjem na kitaro.

Kulturnega dogodka so se udeležili nekateri svojci nastopajočih in stano-

valci Doma na Krasu. Tako so Svobodne duše uspešno zaključile že deveto leto svojega delovanja pod mentorstvom Ludvike Foški in Ivanke Večko. Naslednje leto bo jubilejno, deseto, in se ga vsi že veselijo.

V kratkem bodo, kot doslej, izdali tudi brošuro, v kateri bodo zbrani vsi letošnji prispevki skupine.

Besedilo in slika: Ludvika Foški

Romanje na Sveto goro

Sežanska župnija že vrsto let organizira zadnjo nedeljo v oktobru romanje na Sveto goro. Tako smo se zbrali tudi v nedeljo, 30. oktobra 2022, popoldan na avtobusni postaji v Sežani iz različnih krajev in se z avtobusom odpeljali na Sveto goro.

Vreme je bilo lepo. Maše se je udeležilo veliko vernikov, tako da je bila cerkev skoraj polna.

Lahko smo si vzeli podobice, revije, kupili kakšen spominek ali pa prižgali svečko. Po maši smo krenili proti domu. Ta dogodek nas vedno napolni z neka-

kšno radostjo, mirom in zadovoljstvom in je prav posebno doživetje.

Ivica Korenčan

Priznanja kraškim jamarjem

V petek, 7. oktobra 2022, je v jamar-skem domu Jožeta Gustinčiča pri Vilenici potekala slovesna podelitev priznanj zaslužnim članom Jamarskega društva Sežana (JDS), ki jih podeljuje Jamarska

zveza Slovenije (JZS). Zbrali smo se ljubitelji narave, Krasa, predvsem pa naše-ga čudovitega kraškega podzemlja.

Podelitev je popestril bogat spremljevalni program. Najprej smo prisluhnili enemu izmed najmlajših članov JDS, Domnu Mahnetu. Predstavil je jamarsko delovanje mladih članov v letošnjem letu. Povedal je, da so na novo odkrili nekaj jam in nadaljevali z raziskovanjem že znanih. Ob predstavitvi smo se začeli še bolj zavedati, koliko časa, truda in predvsem ljubezni do jamarstva je potrebnega pri raziskovanju.

Domen je besedo predal dolgoletnemu članu JDS Jaki Jakofčiču, ki je udeležence najprej seznanil z nekaj splošnimi informacij o JDS, potem pa nas je ob fotografijah popeljal skozi zgodovino društva in največjih jamarskih dosežkov.

Ogromno ur in truda je tudi sam vložil v gradnjo jamske infrastrukture, brez katere Vilenica danes ne bi bila videti tako lepo.

Z nami sta bili tudi profesorici Mateja Grmek in Gabrijela Rebec Škrinjar iz ŠC Srečka Kosovega Sežana, ki s skupino dijakov raziskujeta prvo vpisno knjigo jame Vilenica iz leta 1821. Do sedaj jim je uspelo razvozlati že precej podpisov oseb raznovrstnih poklicev (botaniki, učitelji, pisatelji, arhitekti, škofi, politiki ...), ki so v 19. stoletju obiskali jamo iz različnih razlogov. Takšno raziskovalno delo je zanimivo, a tudi zahtevno, saj so podpisane nečitljivi, zapisi ob njih pa pretežno v nemščini in italijanščini.

Sledila je slovesna podelitev priznanj, ki sta jih nagrajencema izročila predsednik JZS Igor Benko in predsednik

Alenka Gabriela Ščuka drži v rokah bronasto priznanje za dosežke na področju raziskovanja jam (Slika: Stojan Borštnar).

komisije za priznanja Samo Milanič. Zlato priznanje oz. zlati znak za izredne dosežke v jamarstvu je prejel Branko Pipan, veteran JDS (včlanil se je leta 1976) in eden najstarejših še aktivnih članov. V vseh teh letih je društvu ogromno prispeval. Bil je jamski vodnik, sodeloval je pri gradnji in obnovi jamarskega doma in jamske infrastrukture, udeleževal se je jamarskih odprav po Evropi in bil član potapljaške sekcije. Lahko ga občudujemo tudi zato, ker kljub svoji starosti še vedno obiskuje jame s pomočjo vrhne tehnike.

Bronasto priznanje za dosežke na področju raziskovanja jam je prejela Alenka Gabriela Ščuka. Poleg tega, da je dolgoletna vodnica v Vilenici, je aktivna in nepogrešljiva tudi na drugih področjih:

organizira strokovne ekskurzije društva, je članica uredniškega in upravnega odbora, tajnica, podpredsednica društva in vodja jame.

Slovesni prireditvi je sledila pogostitev z domačimi narezki, sladicami in kraško kapljico.

Kraševci smo ponosni na svojo naravno dediščino, se pa premalo zavedamo, koliko truda je potrebno, da jo ohranjamo za naše prihodnje rodove. Zato smo hvaležni tistim, ki čutijo še posebno navezanost na naše jame in vlagajo svoj trud, čas in velik del življenja v to, da jih odkrivajo, spoznavajo, dokumentirajo ter ohranjajo čiste in urejene.

Besedilo: Elizabeta Škrinjar

Branko Pipan, prejemnik zlatega priznanja oz. zlatega znaka za izredne dosežke v jamarstvu (Slika: Jordan Guštin).

Na razstavi skoraj 200 različnih vrst svežih gob

Gobarsko društvo Sežana, ki bo čez dve leti obeležilo uspešno polstoletno delovanje, je na Bunčetovi domačiji v Dutovljah od 8. do 10. oktobra 2022 pripravilo tradicionalno jesensko razstavo svežih gob, na kateri so številnim obiskovalcem predstavili blizu 200 vrst različnih gob, od užitnih, pogojno užitnih do strupenih.

Razstavo že vrsto let pripravljajo v sodelovanju z domačim Turističnim društvom Kras, ki ga vodi Neva Filipčič, ki je tudi predsednica Krajevne skupnosti Dutovlje. Ob dolgoletni predsednici sežanskega gobarskega društva Ljubi Tavčar Bandelj sta pri determiniranju gob sodelovala še tržaška gobarja Darjo Fortuna in Claudio Barbo, ki sta člana sežanskega gobarskega društva že četrto stoletja. Sicer pa sežansko gobarsko društvo šteje 75 članov, od

ttega jih je skoraj 30 iz Italije.

Gobe, ki so jih nabirali na slovenskem in tržaškem Krasu, so označili s sloven-

skimi in latinskimi imeni. Označili so tudi njihovo užitenost. Ker je letošnja gobja bera bogata, so bili gobarji zadovoljni in so tako ne le pripravili pestro in zanimivo razstavo svežih gob, ampak so kot prejšnja leta ponudili tudi kulinarčne dobrote iz gob. Tako so marljive članice ponudile golaž iz gob s polento, gobov namaz in gobe z jajci.

Tridnevna razstava svežih gob, ki ima predvsem izobraževalni značaj, je bila dobro obiskana, saj so si jo ogledali številni domačini od blizu in daleč kot tudi dutovski osnovnošolci. Predsednica Ljuba Tavčar Bandelj se iskreno zahvaljuje za strokovno pomoč svojim članom iz Italije in dodaja, da so uspešno izpeljali tudi razstavo svežih gob v Praprotno ob tradicionalni prireditvi Oktoberfešt in v Sežani ob 200-letnici pivovarne Adria.

Besedilo in slike: Olga Knez

Uvedba zabojnika za mešano embalažo

Z januarjem 2023 se bomo tudi na našem območju pridružili številnim slovenskim občinam, ki v rumenem zabojniku zbirajo mešano embalažo. To pomeni, da bomo spremenili način ločevanja odpadkov. Plastenke, pločevinke in konzerve bomo odlagali skupaj s preostalo plastično embalažo v zabojnik za mešano embalažo. Na ravni države so tudi vse glasnejše novice o uvedbi kavcijskega sistema za plastenke in pločevinke, pri katerem dobimo povračilo vplačane kavcije.

Kaj se bo na ekoloških otokih spremenilo?

Da bi prehod na zabojnik za mešano embalažo izvedli s čim manj stroški, bomo v začetni fazi na zabojnikih zgolj zamenjali označevalne nalepke. Mešani embalaži bodo namenjeni zabojniki z rumenim in modrim pokrovom (ki ga bomo ob izrabi zamenjali za rumenega). Na ekoloških otokih, ki so opremljeni z več 240-litrskimi zabojniki, bomo te odstranili in namestili večje 1100-litrške. Z januarjem 2023 bomo tako na

ekoloških otokih zbirali mešano embalažo (zabojniki z rumenim in modrim pokrovom), papir (zabojnik z rdečim pokrovom), steklo (zabojnik z belim pokrovom) in biološke odpadke (rjav zabojnik).

Za dodatne informacije smo vam na voljo na telefonu 05 73 11 240 in 05 73 11 248 ali po elektronski pošti info@komunala-sezana.si.

Komunala Sežana, d. d.

Novo v letu 2023: **UVEDBA ZABOJNIKA MEŠANA EMBALAŽA**

MEŠANA EMBALAŽA je odpadna embalaža **IZ PLASTIKE, KOVIN ALI SESTAVLJENIH MATERIALOV**. Zabojnik za mešano embalažo bo nadomestil zabojnike za plastično embalažo, plastenke in pločevinke.

MEŠANO EMBALAŽO ODLOŽIMO V ZABOJNIK Z RUMENIM ALI MODRIM POKROVOM.

- plastenke pijač in živil
- pločevinke pijač in živil
- plastična embalaža živil
- konzerve živil
- tetrapaki in večslojna embalaža (za mleko, sokove ...)
- plastične vrečke in folije
- manjša embalaža iz stiropora
- alu in plastične folije
- plastični lončki, krožniki, kozarci za enkratno uporabo
- plastična embalaža čistil in pralnih sredstev (praški, mehčalci, šamponi ...)
- tube zobnih past
- plastični in kovinski zamaški ter pokrovčki
- plastične gajbice

Donacija za nakup športne opreme Varstveno delovnemu Centru Koper – enoti Sežana in Divača

Projekti Športne zveza Občine Sežana (ŠZS) so dokaz, da je rekreacija mnogo več kot šport. Predsednik ŠZS Matej Glavina in predsednica Medobčinskega društva invalidov Sežana Jelica Grmek sta v novembru z velikim srcem predala donacijo za nakup športne opreme Ivanki Jemec Cossutta, vodji Varstveno delovnega centra Koper – enoti Sežana in Divača. V sklopu predaje donacije za nakup športne opreme so se člani obeh organizacij pomerili v prijateljskem turnirju v balinanju v Balianrski dvorani Darka Guština v Sežani.

Besedilo: Zavod za šport Sežana
Slika: Niko Zadnik

ODPIRAMO SVOJA VRATA UČENJU Z NAVDIHOM

Učenci zaključnih razredov OŠ in starši, vabljeni, da se prepustite našemu geslu »UČENJE Z NAVDIHOM« in v torek, 13. 12. 2022, od 16h do 18h na dnevu odprtih vrat spoznate našo šolo preko naslednjih vsebin:

ROBOTIKA: Privarčujmo in kaj dobrega pojejmo!

Dijaki 3. letnika ekonomske smeri smo vam pri izbirnem modulu robotika pripravili dve uporabni aplikaciji. Preizkusite ju!

S pomočjo aplikacije MoneySaver razporejamo svoje dohodke in preverjamo, ali porabljamo svoj denar na kar najbolj racionalen način. Z aplikacijo HitHot pa si lahko naročimo zelen obrok, ki nas pričaka kar v šoli.

SLOVENŠČINA: Udejstvovalnik

Udejstvovalnik je zabavna družabna igra, ki bo marsikaterega obiskovalca prijetno prevzela in popeljala v svet risanja, pantomime in opisovanja ter najboljše pripeljala do odkritja neznanih verzov in sloveče zmage.

TUJI JEZIKI: Čajanka

»Would you like an adventure now, or shall we have our tea first?« (Alice in Wonderland)

Vabljeni na čajanko z dijaki jezikoslovnega sklopa. Zadišalo bo po čaju, pecivu in angleški kulturi!

NARAVOSLOVJE: Voda

Vodo prepogosto jemljemo kot samoumevno naravno danost. Zadnje čase nas narava opozarja, da to ne sme biti tako.

Dijaki 3. letnikov gimnazije podrobneje raziskujejo in analizirajo lastnosti vode, ki jih bodo z različnimi

zanimivimi poskusi prikazali in predstavili obiskovalcem.

DRUŽBOSLOVJE: Raziskovanje vpisne knjige jame Vilenica

Ste se že kdaj podpisali v vpisno knjigo obiskovalcev? Ste mogoče ob ogledu razstave, muzeja ali kakšne znamenitosti vanjo zapisali svoje mnenje?

Leta 1821 je jama Vilenica že imela svojo vpisno knjigo in v sto letih se je vanjo podpisalo oziroma zapisalo svoja občutenja več tisoč ljudi.

Kdo so bili obiskovalci jame? Od kod so prišli? Kaj jih je navdušilo? Vse to so dijaki ITS družboslovje skušali odkriti s pomočjo prebiranja zapisov v vpisni knjigi. Pridružite se nam in spoznali boste, kako so bili uspešni.

ŠPORT: Aerobika z navdihom

Dan odprtih vrat nas bo tudi športno razgibal! Na delavnici bodo dijakinja 3. letnika prikazale različne koreografije aerobike, ki jih bodo povezale v skupni nastop z različnimi sodobnimi pripomočki. Seveda boste pri »športanju« sodelovali tudi obiskovalci in bili tako mogoče še sami »navdihnjeni«. :)

ARANŽERSTVO: Delavnica sitotiska

Spoznajte eno najstarejših tehnik tiska! Obiskovalci dneva odprtih vrat boste lahko natisnili izbrani motiv v določeni barvi na majico. Delavnico bo vodila skupina dijakov 3.

ART. Ogledali si boste lahko tudi dekoracije in izložbe dijakov aranžerskega programa. Čaka pa vas tudi ogled videa modne revije.

MEDNARODNA DEJAVNOST: Srečko vsepovsod

V učilnici št. 14 bomo predstavili mednarodne projekte, v katerih sodeluje Šolski center Srečka Kosovele Sežana.

UMETNOST: Slikanje s svetlobo

Če vas zanima, kako lahko slikamo s svetlobo, in bi bili radi pri fotografiranju kreativni na različne načine, se nam pridružite na fotografski delavnici. Ponazorili in preizkusili bomo fotografsko tehniko »slikanje s svetlobo«.

EKONOMIJA: Učno podjetje d. o. o.

Učni podjetji Lost Gen-Z d. o. o. in Friptrip d. o. o. bosta na stojnici predstavili svojo dejavnost, način delovanja učnega podjetja, promocijske materiale, aktualno ponudbo in za vas pripravili nagradno igro. Obiščite nas!

ŠC Srečka Kosovele Sežana – Gimnazija in ekonomska šola

Dokumentarni film Fenomen ozdravitve

Bruno Gröning (1906–1959) je bil preprost mož, ki je imel intuitivno znanje o življenjski moči, kako se človek z njo poveže in kako jo lahko sprejema, da si povrne zdravje in življenjsko ra-

dost. Mnogi so ga imenovali 'čudodelni zdravilec'.

Leta 1979 je Grete Häusler ustanovila Krog prijateljev Bruna Gröninga, ki širi učenje Bruna Gröninga in je eno največjih svetovnih združenj za ozdravitve po duhovni poti. Deluje v 130 državah po vsem svetu, nepridobitno in v skupno dobro. Še danes se s pomočjo Brunovega učenja dogajajo številne ozdravitve, ki jih preverjajo in dokumentirajo zdravniki iz medicinsko-znanstvene strokovne skupine Kroga prijateljev.

Leta 2013 je Svetovna organizacija za mir (WPPS), podorganizacija OZN, podelila Krogu prijateljev Bruna Gröninga nagrado za mir (Peace Pole Award): »Ta nagrada je priznanje za življenjsko delo Bruna Gröninga in za vse prijatelje Bruna Gröninga po vsem svetu, ki poslanstvo miru, ljubezni, harmonije in

možnosti ozdravitve po duhovni poti, z zglednim delovanjem, prenašajo naprej.«

Dokumentarni film Fenomen ozdravitve na impresiven način prikazuje dejavnosti Kroga prijateljev Bruna Gröninga po vsem svetu. Gledalci izvedo, kako se je delo Bruna Gröninga razvijalo po njegovi smrti (1959) in v kolikšni meri se pomoči in ozdravitve po duhovni poti dogajajo tudi danes, ne glede na religijo, barvo kože in kulturo. Napeti intervjuji, strokovne izjave zdravnikov in osebne izpovedi prijateljev Bruna Gröninga iz številnih držav izražajo širino Kroga prijateljev Bruna Gröninga.

Dokumentarni film Fenomen ozdravitve si lahko ogledate na Ljudski univerzi Sežana, Bazoviška cesta 9, v nedeljo, 4. decembra 2022, od 14.00 do 19.30 (vmes bosta dva odmora).

Vstopnine ni, prostovoljni prispevki so zaželeni.

Informacije: www.bruno-groening-film.org ali na 041 424 815.

Vse, ki želite izvedeti več o učenju Bruna Gröninga, vabimo na uvodno predavanje na Ljudsko univerzo Sežana, v četrtek, 8.12., ob 18. uri.

Besedilo: Ana Mermolja

DOKUMENTARNI FILM

Fenomen ozdravitve

Dejavnosti Kroga prijateljev Bruna Gröninga po vsem svetu

LJUDSKA UNIVERZA SEŽANA
Bazoviška cesta 9, Sežana

Nedelja, 4. december 2022
od 14.00 od 19.30 ure
(2 odmora)

Organizator: Krog prijateljev Bruna Gröninga
Krog za naravno življenjsko pomoč e.V
Informacije in rezervacije: 041-424815
www.bruno-groening-film.org

Vstopnine ni, prostovoljni prispevki so zaželeni.

Zbiramo spomine

Kulturno-razvojno društvo Venček iz Dutovelj je objavilo javni poziv k zbiranju spominov ob 50. jubilejnem Prazniku

ku terana in pršuta. Vse sodelujoče in obiskovalce, društva, skupine ali posameznike vabimo k deljenju zgodb, foto-

grafij ali videov o zanimivih utrinkih ali vam dragocenih spominih iz preteklih izvedb Praznika terana in pršuta. Vse prispevke bomo objavili na naši spletni strani www.dutovlje.si ob navedbi vašega avtorstva. Če bomo zbrali dovolj gradiva, bomo organizirali tudi razstavo.

Prosimo, da nam svoje prispevke pošljete po elektronski pošti: drustvo.vencek@gmail.com, lahko pa pridemo tudi do vas in vam pomagamo pri dokumentiranju. Želimo, da bi se spomini zapisali in se ohranili za našo skupno kulturno dediščino Krasa.

Vabimo vas k sodelovanju!

Besedilo: Kulturno-razvojno društvo Venček iz Dutovelj

Neža Ukmar (Slika: Primorske novice)

Voz (Slika: Primorske novice)

Teran in pršut (Slika: Visit Kras)

Teran in pršut (kraljica terana) (Slika: Visit Kras)

Javni poziv k prijavi razstav za sezono 2023/24 v mali galeriji Mira Kranjca v Kosovelovem domu Sežana

Kosovelov dom Sežana objavlja javni poziv k prijavi razstav v Mali galeriji Mira Kranjca za sezono 2023/24 (od septembra 2023 do avgusta 2024). Poziv je namenjen vizualnim umetnikom, likovnim ustvarjalcem in ustanovam, ki svojo dejavnost predstavljajo v obliki razstav.

Kosovelov dom bo v navedeni sezoni pripravil predvidoma od 5 (pet) do (7) razstav, od katerih bo vsaka odprta

predvidoma pet tednov. Prijavitelji lahko predlagate okvirni termin odprtja razstave (mesec), vrstni red razstav pa bo oblikoval galerijski svet. Zamiki znotraj posameznih obdobij zaradi usklajitve vseh letnih programov niso mogoči.

Rok za prijavo je 8. februar 2023. Prijave sprejemamo izključno po e-pošti na e-naslov info@kosovelovdom.si. V rubriko »Zadeva« morate vpisati »RAZSTAVE

2023/24 – PRIJAVA«.

K prijavi morate priložiti:

- podpisano izjavo v obliki .pdf, da se strinjate s pogoji razstavljanja, navedenimi v besedilu razpisa;
- do največ 10 slik del, ki jih nameravate razstavljati, posamezno v obliki .jpg ali vse v isti listini v obliki .pdf – ne prilagajte katalogov ali povezav na spletne strani ipd.

Obrazec za prijavo in izjava sta objavljena na spletni strani Kosovelovega doma Sežana www.kosovelovdom.si.

Prijave bo pregledal tričlanski galerijski svet, sestavljen iz predstavnika Kosovelovega doma Sežana in dveh zunanjih strokovnih sodelavcev (predstavnika kuratorjev in predstavnika ustvarjalcev) ter izbral razstave. Svet si pridržuje pravico do neupoštevanja nepopolnih prijav in zavrnitve prijav brez dodatnega vsebinskega pojasnila. Prijavitelji bodo o izboru obveščeni najkasneje do 31. marca 2023.

Kosovelov dom Sežana

Hladilnik toplih src 2022

V sodelovanju z Radiom Capris, Zvezo prijateljev mladine Slovenije in lokalnimi društvi prijateljev mladine Obalno-kraške regije bomo tudi letos od 1. decembra 2022 do 31. decembra 2022 v Eurospinovih trgovinah zbirali hrano za otroke in družine z manj priložnostmi. Lahko pa nam pomagata tudi s finančnimi prispevki, ki jih nakažete na TRR pri Delavski hranilnici, d. d., št. SI56 6100 0000 3512 232, SKLIC: 00 07-245005, NASLOV: Zveza ZPMS, Dimičeva 9, Ljubljana, KODA NAMENA: CHAR, NAMEN NAKAZILA: HLADILNIK TOPLIGA SRCA ali pa na številko 1919 pošljete SMS s ključno besedo OBALA5 (in darovali boste 5,00 EUR) ali OBALA10 (in darovali boste 10,00 EUR), in sicer pri operaterjih Telekom, Telemach, A1 in T2.

Hvala, da nam pomagata delati dobra dela.

Več o programu na naši spletni strani: Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Bazoviška cesta 11, 6210 Sežana, www.mdpm.si ali na tel. 05 73 41 486, oz. na elektronskem naslovu drustvo.prijateljev@siol.net.

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Kroshi obzorja

Ljubiteljske modrosti, ki bogatijo naš čas in prostor!

Jskd
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
Območna izpostava Sežana

»Počasi umira, kdor postane suženj navad, ki si vsak dan postavlja iste omejitve, kdor ne zamenja rutine, kdor si ne upa zamenjati barv, kdor ne govori s tistimi, ki jih ne pozna. Počasi umira, kdor beži pred strastmi in njihovimi močnimi emocijami, zaradi katerih se zasvetijo oči in znova

oživijo osamljena srca. Počasi umira ...« (Pablo Neruda)

Ob teh Nerudovi modrostih se mi vedno v misli prikradejo tudi nekatera moja prepričanja in izkušnje, ki bi jih rada nadaljevala tam, kjer je on pustil tri pikice... Pa tega nikoli ne storim, preprosto ne vzamem si časa. Morda je konec leta, ko se oziramo za preteklimi izkušnjami in si oblikujemo želje za prihodnje leto, tisti pravi čas, ko bi bilo dobro uresničiti to lepo zamisel z najboljšimi nameni za vse nas. Zato vas vabim, da vsi skupaj naredimo vsak svoj sklop dobrih misli, ki bodo v prvi vrsti naša dobra vibracija in bodo hkrati pomagale tudi drugim, da vsaj malo ozavestimo naše dragocene izkušnje. Nevidno povezani bomo ustvarili skupno in zagotovo tudi lepšo prihodnost. Prepričana sem, da si je vredno vzeti čas in sodelovati pri tem povabilu ter zapisati tri svoje modre misli, ki so plod vaših izkušenj in prepričanj.

Pa naj prva vržem kamen, zato bom zapisala nekaj svojih misli po Pablovem vzorcu.

Počasi umira, kdor... ne obišče naših prireditev, ki jih s kraško-brkinskimi KD pripravljamo za vse sorodnike, prijatelje in znance, ker vemo, da bi vam polepšali urico ali dve življenja.

Počasi umira, kdor ... si želi, pa se še vedno ni vključil v

nobeno ljubiteljsko dejavnost oz. društvo (pevske zbori, godbe na pihala, folklorne, plesne, gledališke skupine, literarna društva, likovna društva, skupine kamišibaj, fotografsko društvo ali druga društva, ki delujejo v vaših okoljih), ker se v njih izraža pomembna posameznikova ustvarjalnost in hkrati krepi zavest, da povezani nismo sami.

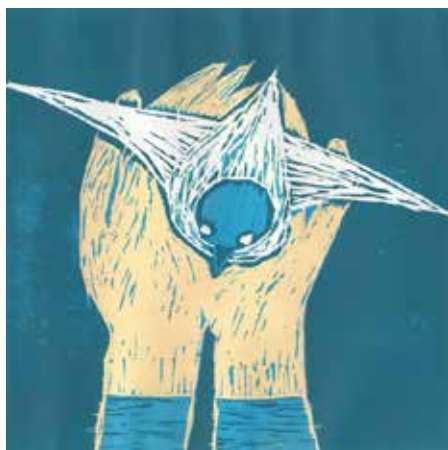
Počasi umira, kdor... svoj dragoceni prosti čas ne preživi z veseljem in radostjo sam s seboj, s svojimi bližnjimi in podobno mislečimi, kajti vse ostalo postane nepomembno, še posebej, če nas obišče demenca.

Prijazno vas vabim, da storite enako tudi vi, ki berte ta članek, in morda k sodelovanju povabite še koga. Svoje misli (dodajte ime, starost in kraj) pošljite na naslov: JSKD OI Sežana, Mirka Pirca 4, 6210 Sežana ali na elektronski naslov: oi.sezana@jskd.si in skupaj bomo napisali knjižico naših ljubiteljskih modrosti. Oblikovali bomo skupino, ki bo konec oktobra 2023 vaše misli pregledala, lektorirala in izbrala najlepše ter najbolj modre za koledar LJUBITELJSKE MODROSTI 2024! Verjamem, da bo čudovit!

Ob izteku letošnjega leta pa vam želim, da bi v prihodnjem letu znali vsak novi dan preživeti, kakor da praznujete rojstni dan in boste ob koncu dneva razrezali torto prekrasnih izkušenj, za katere boste življenju iz srca hvaležni in jih boste z veseljem delili z vsemi, ki bodo ta dan praznovali z vami! Če bo košček torte namenjen tudi ljubiteljski kulturi, bomo zares veseli!

SREČNO 2023!

Vladislava Navotnik, JSKD OI Sežana

NAJ BO POT V LETU 2023
POLNA RADOVEDNOSTI, IGRIVOSTI IN
MEDSEBOJNEGA SPOŠTOVANJA.

MIREN BOŽIČ IN
VESELE NOVOLETNE PRAZNIKE

VAM VOŠČIJO
UČENCI IN DELAVCI OŠ DUTOVLJE
SLIKA: JERNEJA JEKŠE

Najlepsi trenutki so
majhni kot skratki
kar naprej rastejo
a so vedno prekratki.

Veliko lepih trenutkov v letu 2023!

Otroci in zaposleni Vrtca Sežana

Decembrske radosti in prireditve za otroke

V praznični december vstopamo polni pričakovanj in dobrih želja. Otroci so še posebej željni druženja z vrstniki, razvedrila, zabave, smeha in igre.

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana vsak december pripravlja pester novoletni program za otroke naše regije. Tudi letos bomo v krajevnih skupnostih Občine Sežana otrokom omogočili ogled gledaliških predstav, animacij in ustvarjalnih delavnic z obiskom dedka Mraza.

Osrednja prireditev bo v Kosovelovem domu Sežana v torek, 27. decembra 2022 ob 17. uri.

Ogledali si bomo gledališko predstavo Radovedni medvedek v izvedbi Družinskega gledališča Kolenc. Za pravljico v zrak bodo poskrbele baletke Društva ljubiteljev baletne umetnosti Divača s svojim nastopom iz odlomka baletne predstave Hrestač. Veseli decembra pa ima tako ime tudi zato, ker nas obiščejo dobri možje. Dedek Mraz je obljubil, da nas ta dan zagotovo obišče.

Več o terminih in vsebinah boste lahko našli na straneh društva MDPM Sežana: www.mdpm.si

Tel.: 05 73 41 486, društvo.prijateljev@iol.net.

Vse naše prireditve so brezplačne!

Želimo vam,
da bi vas v novem letu glas srca
še naprej vodil pri iskanju tistega,
kar se z besedami ne da povedati.

Želimo vam,
da bi imeli srečo vedno s seboj,
da bi jo lahko podarili tudi tistim,
ki jo potrebujejo.

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
vam želi vesele praznike in srečno 2022.

VABILO OBČANOM IN OBČANKAM PRAZNIČNA BRDA. VIPAVSKA DOLINA. KRAS IN BRKINI.

December je čas praznovanja, pa tudi ocene prehojene poti in načrtovanja novih smeri. V turističnih destinacijah Brda, Vipavska dolina, Kras in Brkini ter Miren Kras v zadnjih letih z veseljem spremljamo statistiko o obisku, ki je na celotnem območju veliko boljša od slovenskega povprečja. Prepoznali smo moč združevanja virov in znanja za doseganje večje prepoznavnosti teritorija. Dober obisk in zadovoljstvo gostov sta odraz kakovostnih storitev naših ponudnikov ter gostoljubja prebivalcev, predvsem pa vedno boljšega sodelovanja na vseh ravneh. V prihodnje bomo morali še tesneje strniti vrste, da bomo lahko kos velikim globalnim, podnebnim in geopolitičnim spremembam.

Naše skupno voščilo za leto 2023, ki smo ga oblikovali v luči iskanja prave smeri, se glasi:

Skupaj, srčno in trajnostno!
Za mir, za zdrav planet, za bolj pravičen svet!

Vse prebivalce povezanega teritorija **vabimo, da to sporočilo** ob vstopu v novo leto 2023 **podpremo s praznično okrasitvijo domov, okolice in poslovnih prostorov** z motivom SRCA – simbolom življenja in ljubezni!

Poenotena novoletna dekoracija simbolno, a hkrati nazorno podpira iskreno željo po dobrem sodelovanju in medsebojnem spoštovanju, varovanju skupne dediščine in narave ter tkanju pristnih vezi med ljudmi, ki želimo skupaj zgraditi boljši svet za nas in bodoče goste čudovitega planeta Zemlja!

Naj bodo DECEMBRSKA SRCA rdeča, pisana ali zelena, naj ležijo, visijo ali slastno dišijo – izdelana iz naravnih materialov in z veliko ljubezni bodo sijala tudi brez obilice luči!

Svet se spreminja in mi z njim. To, kar ostaja isto, je dejstvo, da povezani lahko premikamo meje mogočega! Tudi v času neprijaznih napovedi lahko skupaj naredimo jutrišnji dan boljši od včerajšnjega.

Srečno in srčno 2023!

Za Brda
ZTKMŠ Brda

Za Vipavsko dolino
JZ za turizem NG in
VD ter Zavod Trg Vipava

Za Kras in Brkine
ORA Krasa in Brkinov

Za Miren Kras
JZ Miren Kras

20-letnica

DRUŠTVA LJUBITELJEV
BALETNE UMETNOSTI DIVAČA

Svečani baletni večer

**Nedelja 11. 12. 2022 ob 18.00 uri
Kosovelov dom Sežana**

Moderatorka večera: *Ana Klašnja, ambasadorka baleta*

NASTOPAJO: Solisti SNG Opera in balet Ljubljana, Solisti SNG Opera in balet Maribor, Siniša Bukinac - Art Dance Studio, Violinist Domen Lorenz, Pianistka: Beata Barcza, Višja šola Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, Srednja šola Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, Srednja šola Konservatorija za glasbo in balet Maribor, Akademija Axis Danza Udine, Društvo Ljubiteljev Baletne Umetnosti Divača.

Cena vstopnice: 15 € (predprodaja) • 20 € (redna cena od 5. 12 dalje). 20% popust za otroke od 3 do 15 let.

V ceno vstopnice je po koncertu vključena pogostitev.

PRAZNIČNA SEŽANA

ČETRTEK, 1. DECEMBER

18.30: KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, Uglasbene Kajuhove pesmi ansambla Ovce in otroškega zbora Mali kraški Kajuhovci

PETEK, 2. DECEMBER

16.00: LIPOV LIST, Odprtje praznične tržnice

17.00: TRG OSVOBODITVE, Prižig prazničnih lučk

17.15: TRG OSVOBODITVE, Nastop mažoret iz Povirja

17.30: LIPOV LIST, Otroška predstava Praznično pismo v izvedbi skupine FulDoro

18.00: VAŠKI DOM KRIŽ, Prvo decembrsko druženje, nazdravljanje novoustanovljeni KS Križ

18.20: LIPOV LIST, Nastop Ante Upedanten Banda

SOBOTA, 3. DECEMBER

8.00: BOTANIČNI VRT SEŽANA, Pričetek snežne okrasitve rastlinjaka

12.00 - 18.00: PARKIRIŠČE PRI POŠTI SEŽANA, Praznične stojnice

19.00: ZADRUŽNI DOM V ŠTORJE, V Trst nesem sladko mleko – letni nastop KD Borjač z gosti

NEDELJA, 4. DECEMBER

18.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, koncert Pesem zate, zame in vse nas – Območno srečanje kraško brkinskih pevskih zborov in skupin

PONEDELJEK, 5. DECEMBER

18.00: KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, Odprtje slikarske razstave Karmen Kastelic Pipan

ČETRTEK, 8. DECEMBER

17.00: KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, Pravljčni dogodek za otroke s Sabino Vostner in Julijo Kuznecovo: Hiša gospoda Marčimarja

18.00: KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, Predstavitev knjige Spotikanja, novinarja Lada Ambrožiča o razmerah na RTV Slovenija

PETEK, 9. DECEMBER

14.00 - 20.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, Popup šopek

20.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, Koncert skupine Društvo mrtvih pesnikov

SOBOTA, 10. DECEMBER

12.00 - 18.00: PARKIRIŠČE PRI POŠTI SEŽANA, Praznične stojnice

17.00: PARKIRIŠČE PRI POŠTI SEŽANA, Nastop skupine Etno banda Poseben gušt – poezija Iztoka Mlakarja

ČETRTEK, 15. DECEMBER

18.00: KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, Predstavitev knjige Marte Košuta Po sledih kraške noše

20.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, ŠPAS Teater: Marc Camoletti: Boeing-Boeing

PETEK, 16. DECEMBER

17.00: VAŠKI DOM KAZLJE, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

18.00: FILIPČJE BRDO, PRI VINARJU TOMAŽU ŠKERLJU, Vokalna skupina Kresnik

18.30: MLADINSKI HOTEL PLISKOVICA, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

SOBOTA, 17. DECEMBER

12.00 - 18.00: PARKIRIŠČE PRI POŠTI SEŽANA, Praznične stojnice

15.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, Mednarodna otroška literarna nagrada Mlada Vilenica

15.30: VAŠKI DOM GORENJE, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

16.00: TABOR - KS VRABČE, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

17.00: VAŠKI DOM LOKEV, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

18.00: VAŠKI DOMA AVBER, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

NEDELJA, 18. DECEMBER

17.00: DANE PRI SEŽANI, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

17.00: KULTURNI DOM ŠTORJE, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

ČETRTEK, 22. DECEMBER

17.00: KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, Predbožična pravljčna ura s posebnimi gosti

PETEK, 23. DECEMBER

10.15: OŠ DUTOVLJE, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

17.00: BALINARSKI DOM ORLEK, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

17.00: TRG OSVOBODITVE, Nastop Vokalne skupine Kersnik

SOBOTA, 24. DECEMBER

12.00 - 18.00: PARKIRIŠČE PRI POŠTI SEŽANA, Praznične stojnice

PONEDELJEK, 26. DECEMBER

16.00: STARA ŠOLA ŠTJAK, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

17.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, Gledališka predstava s sprejemom dedka Mraza

ČETRTEK, 29. DECEMBER

20.00: KOSOVELOV DOM SEŽANA, Novoletni koncert: Prifarski muzikanti

SOBOTA, 31. DECEMBER

21.00: VAŠKI DOM KRIŽ, Pričakovanje novega leta

Podrobnejše informacije o gledaliških predstavah s sprejemom dedka Mraza najdete na: <https://mdpm.si/>

Organizatorji dogodkov v sklopu Praznične Sežane so: Občina Sežana, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o., Kosovelov dom Sežana, Kosovelova knjižnica Sežana, JSKD – OI Sežana, Botanični vrt, MDPD Sežana, KD Borjač, KS Štorje, Razvojno društvo Gmajna, KS Križ in KD Vilenica.

Podrobnejši program na **www.visitkras.info**

